

Ese de done ori in septimana: Joi-a si Dum-
nece'a: era candu va pretinde importantia
materieloru, va esai de trei seu de patru ori
in septimana.

Prețulu de prenumeratiune:
pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
" diometate de anu 4 " " "
" patriariu 2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:
pe anu intregu 12 fl. v. a.
" diometate de anu 6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungarasse Nr. 23, unde sunt a s;
adresa si corespondintiele, ce privescu R-
dactiunea, administratiunea seu speditur'as
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuancie si alte comunicatiuni de inter-
esu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linie; repetiri e se facu cu pretiu scadutu.
Prețulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se anteipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Incependu-se semestrulu alu II cu 1 iuliu v.
se deschide prenumeratiune noua.

Conditiiunile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu 8 fl.
" " " diometate de anu 4 fl.
" " " patriariu " " 2 fl.

Pentru Romania'a si strainetate pre unu anu
12 fl. (seu 2 #)

Pentru Romania'a si strainetate pre diometate
de anu 6 fl. (seu 1 #).

**Esemplare complete mai avem de
la inceputulu semestrului, adeca de la
nr. 56.**

Avisu si rogare, catra oficiile postali
regie si catra prenumeranti nostri!

Candu s'a fostu detrasu foi nostre debi-
tulu postale, unele oficie postali, vremu se
credemu ca din neprecepere, au mersu pana a
desface pachetele in cari inceperamus a o
speda de nevoia si o confiscau ori unde o ga-
siau. Astfelu s'a intemplat in mai multe lo-
curi in comitatele Temisiului, Torontalului,
Zarandului, Soltocului interiore si prin Tran-
silvania. Prin acest'a ni s'au causat mari
daune noa, dar si publiculu nostru, si ni s'au
causat cu nedreptulu; caici dupa conceptulu
de dreptu, detragerea debitulu postale pentru
o foia din tierra araina, nu este nici de catu
oprirea acelei foi, ci numai detragerea favo-
rurilor postali, adeca denegarea a) benefi-
ciului d'a fi transportata pentru unu cruceriu,
b) servitiului d'a-i aduna abonaminte la posta
si d'a speda reclamele indaru. De aci neole
atare foia, spedata in pachete seu si deschisa,
ar cu marcele obligate pentru tiparitura, ade-
ca de 2 cruceri pentru unu lotu, — este libera
si numai prin procesu formale si sentintia ju-
detiale — se pote confiscu si opri.

Reflectatu la acest'a de catra deputatulu
Dr. Ales. Mocioni, dlu ministru ungar. de co-
merciu Stef. Gorové, a promis stricta cerce-
tare si infrenare a abususului, si mai tardiu
a binevoitu a descoperi cumca a facutu dispo-
setiunea, ca oficiile postali se nu mai desfa-
ca pachetele cu „Albina“ si cari ar fi desfacutu
seu opritu atari pachete, se le nainte indatu
la adresa lor.

Prin acestu actu de dreptate dlu mi-
nistru — de o parte pre noi ne-a obligatu la
recunoscintia, pre d'alt'a a evitatu o interpe-
latiune noua in dieta.

Dar pre langa tote, inca si acum ni mai
vinu plansori, si mai totu din acele parti, unde
zelulu oficiiloru postali trecuse la abususuri,
— cumca pachetele cu „Albina“ din Viena, unele
desfocate, alte nedesfocate — nici astadi nu
se dau adresatiloru ma nici noa nu ni se re-
tramitu, ba cumca chiar si esemplarie a le Al-
binei din Pesta se retien adesea!

Venimu deci a-i rogá pe acci domni po-
stari, ca se recugete si se se convinga, ca ni
facu nedreptate si incarca asupra lor grea
responsabilitate si facia de justitia, si facia de
ministeriu, pre care-lu compromite si espune
la atacuri in parlamentu; asié-dera se incete
a pune pedece Albinei!

Era pre onorati nostri prenumeranti ii
rogamu, ca, se reflecteze la acestu Avisu pre
dnii postari, opritori ai Albinei, si in casulu
candu reflectarea cu buna cuviintia n'ar folo-
si, se ni tramita plansore, pentru ca la tim-
pulu si loculu seu se ceremu satisfactiunea ce
ni se cuvine dupa dreptate si lege!

Redactiunea.

Pesta, 2/14 aug. 1869.

Dup'o lunga intrerumpere ni vinu
acum erasi evinemintu de insemnatu din
sinulu natiunei. Sunt la numeru dova:
unulu adunanti'a generala a Asociatiunei
transilvane tienuta la Siomcut'a, cel'a-
laltu alegerea de ablegatu in Naseudu.

Pentru acum, nu vom respica pare-
rea nostra neci despre unulu, ca se nu
preocupamu judecat'a on. cetitoriu, in a
caruia atentiune recomandamu corespun-
dintiele nostre de mai la vale, ce se ocupa
de aceste dove obiecte.

In causa conflictulu la frontiera
Transilvaniei, — se scie ca guvernulu
Romaniei s'a adresatu indatu dlni Beust
si a cerutu splicatiuni, eventualminte sat-
isfacere. Cancelariulu Beust n'a datu
anca respunsu, si ni se pare ca nu va dá
curundu, caici e anevoia celui mai mare
si mai protericu a se scusa si a dá satis-
factiune celui mai micu si mai nepotin-
ciosu. Preste acest'a, conducatori Austro-
Ungariei mai credu ca ministeriulu de a-
stadi din Romania'a ar fi creatiunea lor,
— si deci cum s'ar poté ca creatorii se
se plece a se scusa nainte creatureloru!

Se repetiesce, totu cu mai multa
possitivitate, faim'a ca M. S. Domnulu
Carol I. are de cugetu a merge se se in-
felnesca cu Tiarulu Rusiloru la Livadia
(Crimea) Desi se pote ca Domnulu va fi
avendu in vedere v'unu interescu adevera-
tulu romanescu, totusi asemenea intelniri
— pana nu li se scie causa — nu pre sunt
in stare a face bucuria lunei liberali. A-
cest'a dice ca: Absolutismulu e molipsi-
toriu. „L'Unita Politica“ face deja o pa-
ralela intre liberalismulu de alta data si
celu d'acum'a alu M. Sale Domnulu.

Dar se trecemu rapede la o causa, ce
ni-e mai putienu gingasia fiindu ca e mai
departe de noi. Se ni fie vorb'a de Spania.

Scimu ca legelatiunea Spaniei a a-
doptatu form'a monarchica de guvernare.
Scimu de alta parte ca monarchii de mai
nainte ai acestei tieri au intinatu forte
adese tronurile lor: desjurau ceea ce
jurasera, dessantiunau ceea ce santiuna-
sera scl.

In fati'a acestoru intinari ale tronu-
lui, nu mai e mirare daca neci votulu le-
gelatiunei nu pote usioru se restabilésca
monarchii'a.

Asié se potu intielege multe tele-
grame ce sosescu de prin feluritele ora-
sie ale Spaniei. Intr'unulu se rescóla re-
publicanii, intr'altulu carlistii sub cuventu
ca mai bine unu rege cunoscutu de catu
unulu necunoscutu.

Regimulu nu e cu republicanii caici
s'a declaratu pentru monarchia, elu nu e
cu monarchistii caici nu si-a capetatu anca
unu monarcu; elu nu e cu nimene, dar neci
unu contéza nimene pre densulu, daca nu
cumva familia'esreginei Isabel'a, carea nu
crede anca cumca Serrano va dá de totu
uitarii acele relatii ce le avusera dume-
loru intre sine.

Adunanti'a generala a Asociatiunei
Transilvane pentru cultur'a si litera-
tur'a poporului romanu.

Siomcut'a-Mare, 10 aug. 1869.

(+ a) Pretoriulu districtului de Chioru
in presentu e localulu uneia dintre cele mai
frumose scene ce potu se ocura in vieti'a u-
nui comitatu. Adi Romaniaea din tote partile
adunata in capitale si lasa freu liberu pasi-
niloru sale nobile natiunale. Adi Siomcut'a-
Mare o ferice de a primi in sinulu seu pre
membrii „Asociatiunei lit. Transilvane Roma-
ne“ care aici si serléza anulu a IX alu esis-

tintiei sale celei binefacatorié. Am asistatu
inca la cele dove adunari generale din urma,
potu dice inse ca — desi sunt num'a la ince-
putu — nici in numerulu membriloru mai
respectabili, nici in zelu si spiritulu natiunale
acesta adunare generale nu sta inderetrulu
celoru amintite; ba de vom privi discursurile
de totu interesante a DD. Baritiu, Vulcanu,
Popfii ce fura rostite in siedinti'a prima, si de
vom cugeta la agerimea spirituale a vorbindi-
loru A. Buda si I. V. Rusu putemu asera, fo-
ra se ne tememu de desavuare, ca acesta ses-
siune literaria, e un'a dintre cele mai intere-
sante in vieti'a tierii nostre „Asociatiuni.“
De aci aplausele frenetice, de aci insuletirea
generalé ce aretau fetiele prenumerosiloru a-
sistenti cu ocaziunea acestei serbatori.

Or'a inca nu batuse noue si sal'a pre-
toriului infrumsetiata fromosu spre primirea
celoru mai demni si competinti ospeti ce potu
se o cerceteze candva, era plina; Putienu du-
pa noue intru Presiedintele Escl. L. V. Popu
in sala petrecutu de marele nostru Baritiu si
alti membri ai comitetului, care intre „se tra-
iesca“ puternice si-ocupa locul presidialu.
Alinandu-se bucuria universale, Presiedintele
cu o cuventare bine nimerita dechiaru sie-
dinti'a a IX de deschisa. Acum se scóla deputa-
tulu V. Buteanu si dupa elu d. Fulep si in-
ventarile lor frumose ambii multiamescu a-
sociatiunei pentru onorea ce li s'a facutu ro-
gandu pe on. membri ai Asociatiunei ca deca
dora cetatenii Siomcutei nu ar fi facutu do-
stulu tuturoru acceptariloru, causa nu e de-
catu nepotinti'a. Ambe aceste vorbiri fura bi-
necugetate si nu e mirare deca auditorii le
primira aceste talmaciri sincere provenite din
anima curata romanésca. —

Acum dupa programa se procese la ale-
gerile aloru trei notari si cu unanimitate se
alesera: dd. I. Popfii, dr. I. Nichita si Ale-
sandru Popu de Nyires, cari numai-decatu si-
ocupa locul.

Dupa acest'a si dau reporturile secret.
alu II-le alu „Asociatiunei“ I. V. Rusu si cas-
sariulu d. Stejariu; bibliotecariulu nu e de fa-
tia. Din raporturile celui d'antaiu affaramu ca
stipendiele impartite in anulu acest'a facu su-
m'a considerabile de 2165 fl. v. a. si cumca
respectivii stipendisti au satisfacutu recerin-
tiiloru acceptate. Tristu lucru e numai ca foi'a
atatu de efina si mult-cuprindietoria a acestei
societati nici acum nu-si afla mai multi parti-
nitori de catu numai se-si acopere spelele cu
cari e impreunata. — Cu mare bucuria inre-
gistramu ca in anulu acest'a mai multi insi se
facura membri fundatori asiá I. G. Vajda,
can. Greg. Mihali, Joncioviciu, asiá catu nu-
merulu membriloru fund. se urca la 40, era a
coloru ordinari le 80. Odata pentru totdeun'a
au datu una suta 29 de insi; numeri in pro-
portiune cu multimea nostra destulu de mici.

Din raportulu cassariului priceperamu
ca fondulu crescú in anulu presinte cu 10.283
fl. 36 cr. v. a. si ca capitalulu asociatiunei e
40.259 fl. 95 cr. Sum'a, deca cugtatúme zelulu
si numerulu aloru nemuri conlocutiore, de-
stulu de bagatela, dupa unu timpu de 9 ani!

Intre aceste sosescu adrese de salutere.
Cea d'antaiu fu de la bravii juni ai societatii
„Romania“ de peste carpati, astei urma cea a
junimei din Pesta si a catorva inteligenti din
Fagarasiu cari totodata invita Asociatiunea
pe viitoru acolo. Publiculu le primi cu „se
traiesca“ puternice.

Presiedintele conformu programulu pro-
pune spre alegere cele trei comisiuni anume:
pentru inscrierea membriloru noii si incassa-
rea baniloru constatórie din trei membri; pen-
tru revederea socoteleloru de 5 membri; pen-
tru alte propuneri de 7 membri. La cea d'an-
taia se alegu ddi. G. Popu de Basescoi, Ales.
Popu de Manasturu si P. Cosmuti'a; la a dou'a
Sandoru locut. G. Filep, Aug. Munteanu;
Manu prot. si Stef. Filipu; la o treia: Bolog'a,

Dr. Ratiu, vicariulu Pavelu, A. Bud'a, A. Me-
danu, I. Popu, V. Buteanu.

Dupa finirea acestoru alegeri, la propu-
nerea Presiedintelui se alésara un'a alta co-
misiune pentru statorirea budgetulu anului
viitoru. Se alesera ddi: Moldovanu (prf.)
Muresianu (Gherl'a), Dr. Colceriu, Mihali si
vicariulu Coroianu.

Dupa aceste formalitati indatinat se in-
cepura disertatiunile, partea cea mai desfeta-
tória a acestei adunari. Se insinuara 5 insi,
nestorele si binemeritulu G. Baritiu, I. V.
Rusu, I. Vulcanu, A. Bud'a si I. Popfii, totu
atati cunoscuti si favoriti ai poporului romanu.
In siedinti'a de adi se cetira trei. Disertatiu-
nea lui G. „Baritiu despre educatiunea femiei
la Romania“ fu clasica in tota privinti'a; a lui
Vulcanu „despre caracterulu poporului ro-
manu desvoltatu in poesi'a sa poporale“ pre-
catu de interesanta pre atata de via; ambele
fura ascultate cu placere si salutere cu celu
mai mare entusiasmu. Veni salutarea bravu-
lui tineru din Turinu I. C. Dragescu care
dimpreuna cu pre interesant'a vorbire a d. I.
Popfii „despre limb'a romana ca conserva-
tória a esistintiei nostre nationale“ fura salu-
tate cu cele mai cordiale urari. Poporulu in-
teligentu si de rondu desu indesatu in sal'a
spatiósa ascultu pana in capetu tote aceste
vorbiri de totu originale si unice in felulu
loru, dreptu semnu ca-si pricepe chiamarea si
insetéza de sciintia.

Presiedintele la 1 1/2 ore curmá siedin-
ti'a I.

A dou'a alegere in districtulu Na- sendului.

E cunoscuta procedur'a Naseudeniloru la
alegere, ce se intempla in 24 Martiu a. c.
Provedinti'a voi ca dupa ce se verificu Pop
Zsiga cu dove voturi, ér Hoszu Elek, care
avu numai unu votu, avu modesti'a a mul-
tiami — se venimu la a dova alegere. Lucrulu
a decursu in ordinc, caici romanulu e pacnicu.
Resultatulu e cum s'a fostu prevediutu.

La 9 ore nainte de mediadi se duse co-
misiunea culegatióra de voturi in sal'a gim-
nasiului. Aici venira pe rondu alegatori si-si
dadera liberi voturile sale precum urméza.

Dintre 54 alegatori cati se adunara la
actulu de alegere 37 intrara pre rondu in sala
si intrebatu fiindu, ca pre cine vor se aléga
respuseru „pre nime“ pentru ca vom se re-
manemu pentru dechiaratiunea din 24 Martiu.
Doi insi (Betlen Sandru si Széles) votara pen-
tru d. Ioachim Muresianu, 10 insi din cerculu
Monorului votara pentru Samuila Porutiu.
In fruntea acestora fu notariulu comunale
Simeonu Becia, care e rudenia de aprópe cu
notariulu districtuale Nicol. Besanu. D'aci fura
bine instruatii fratii din acelu cercu, deci li
se spuse, ca de nu vor alege vor pierde muntii,
padurile, se va mania imperatulu pre ei si alte
multe, cari nu ni facu onóre a le dá de golu,
totusi s'au afluati cati-va si din acelu cercu,
pre cari nu i au potutu intimidu cu nemica.
Cea lalti venira in perpleitate si dechiarara
„ca nu potú votá pana vor merge la Domnii
loru“ adeca la renumitulu notariu Nicolau
Besianu care fara a sci o jota ungresce de-
chiaru in un'a din siedintiele comitetulu cen-
trale, ca elu va traduce protocolulu in ungu-
ria, deca nu vréu altii, si marele nationalistu,
si la deputatulu din 1863/4 si 1865 Ioanu Flo-
rianu fiscalulu districtuale se-i intrebe de
svatu. Nu scimu ce i au invetiatu domnii loru.
Gurele rele vorbescu multe si despre unulu si
despre altulu. Destulu ca rezultatulu este, ca
acei 10 cari mérsera dupa svatu venira cu
propusulu se aléga si si alésara. Ca ceva cu-
riosu insemnamu ca conducatoriulu acestoru
diece dede unu titlu atatu de lungu la candi-
datu in catu esialti cugetandu la titlu uitara
numele si venindu la urna unulu dice, ca „pre

cine a disu dlu notaresin, altulu, pre numele dlui Besianu, apoi se corése pre „vorbele dlui Besianu.“

Fine finali noi avemu alu doile deputatu cu 7 voturi de órace trei mi se pare că nu s'au primitu. Credu, că dlu Porutiu se va bucurá de asta alegere.

Naseudu in 9 augustu 1869.

Unu alegatoriu.

De langa *Versietiu*, augustu.

(Necesitatea de a se propune sciintiele de agricultura in scótele noastre poporali. Cu catu impregiarile politice presinti sunt mai critice si mai amenintatíorie pentru dulcea nótra natiune cu atat'a mai cu incordata a-téntiune, mai cu neadormire trebuie se grigésca dona'a de redicarea si inflorirea scóteloru si instituteloru sale sciintifice peste totu si a invetiamentulu poporalu cu deosebire.

Sciinti'a e putere, suna vócea presinteli, si acésta putere devine cu atat'a mai impunetória, devine mai neinvinsa, déca ea in calitate si in mesura cuvenita petrunde si ajunge a fi proprietatea pana si a claseloru celoru mai de diosu ale unei natiuni. Poporulu e buciunulu celu puternicu si necoruptu alu unei ginte; elu trebuie dara adapatu cu diligintia din isvorulu celu datatoriu de vietia alu luminarii, elu trebuie redicatu cu tóte puterile si midilócele la unu gradu mai naltu alu civilizatiunei, in densulu trebuie se ne nevoimu a respandí in totu timpulu cunosciintiele rececute de praca'a vietiei si de spiritulu timpulu — si estu-modu gintea se va intari, va fi in stare de a infruntá ori ce pericle.

Asemene dorintie le poti audí astadi si la noi, ori unde convini cu unu barbatu romanu, carele nutresce in anim'a sa o iubire curata catra natiunea sa. — Intre alte popóra mai naintate in cultura se naltia de unu timpu in cóci voci diverse in contra preotimei ca datatória a invetiamentulu elementariu.

Multi dintre romani imitéza acele strigate in contra clerului. Eu inse, intre cercustarile presinti, ma putaria nu tienu ceva mai periculosu pentru natiunea romana, de catu candu acele strigate s'ar realisá, si scótele nóstre poporale s'ar subtrage de sub salutarea inriurintia a besericii nóstre spre a deveni ele in urma pe man'a adversariloru nostri politici de medilocu si instrumentu fatalu in contra nóstra. Din contra eu asiu face adi preotimei romane si mai mare parte la institutiunea poporala.

Sum adeca de parere ca de óra ce in multe sate léf'a invetiatoriloru nu se urca peste 20—30 fl. v. a. si de óra ce de la unu docinte care lacomesce la astu-felu de léfa neinsemnata, nu putemu asceptá unu sporiu pipaitu; deórace preotulu si asiá funtiunéza ca catechetu in scóla: in atari comune pretotíndei fórte nimeritu ar fi se se incredintieze oficiulu invetiatorescu preotulu. — Credu că in estu-modu tóta anim'a binesimtitória a fierarii inteligintie romanu si va plecá pulsurile spre intarirea acestui adevveru luandu in socotintia si ace'a că poporulu nostru e mai plecatu catra preotulu seu de catu catra ori-cine altulu, si că preotimea nóstra acum mai in totu loculu posiede o cultura científica mai temeinică de catu acei docinti cari lacomescu la de acele lefsióre marsivae.

Pana aci vorbii despre scóla in catu se atinge de sustinerea existintiei si caracterulu confesionalu; deci trecu in lantrulu scólei ce ar fi de a se propune.

Vedemu că Romanii nostri mai toti se ocupa din profesiune cu agricultur'a eredita de la strabuni. — Deci pentru noi num'a agricultur'a e isvorulu principalu alu buneii stari si avutíoi natiunali, acésta ni este radiemulu celu mai puternicu materialu. — Prin urmare déca e vorb'a ca poporulu séu natiunea se nanteze, atunci cea d'antaiu detorintia ni este ca se invetiámu pre poporu a-si cultivá ratiunalu agrii sei si a economisá mai bine; deórace candu agricultur'a va fi la noi in flóre, asemenea va inflori si natiunea intréga, din contra nu putemu sperá neci unu bine.

Din acestea urméze, că toti voitirii de bine ai poporulu romanu trebuie se conlucre intr'acoolo ca agriculturii nostri se se folosésca de unu metodu mai ratiunalu intru cultivarea pamentulu si se fie economi mai buni. Tóte profesiunile iéu parte la progresele civilizatiu-

nei; tieranulu singuru jace in léganulu prunciei fara cunosciintia recerintieloru moderne, nebagatu in séna si uitatu de toti, desí elu face poporulu si natiunea mai vertosu la noi Romanii. Va dice póte cineva că artea agricultur'e e fórte usióra si nu cere nici o incoredare atentiva. — Acel'a care cugeta astu-felu se insiela fórte, de óra ce agricultorulu ratiunalu trebuie se aiba cunosciintia, practica si naturala; trebuie se cunósca natur'a animaleloru, a planteloru si a mineraluloru căci cu aceste a se lucrá in tóta diu'a, inca fisic'a si legile naturali i sunt de lipsa a le sci, de óra ce economulu are de a se luptá fórte desu cu elemintele naturei si aceste de multe ori sunt in stare a nemici intentiunea agricultorulu, déca elu nu va sci a se acomodá acelorulu legi. —

De aici se póte vedé ce trebuintia absolutu necesaria ni se aréta d'a se propune si economi'a in scótele nóstre poporali precum si folosulu ce ar puté dá natiunei nóstre unu aventu imbucuratori in economia.

Oraritia, 12 augustu.

In 10 l. c. s'a deschisu espusatiunea de aici despre carea Vi s'a scrisu. Promite resultatulu imbucuratori. In 10, 11, si 12. l. c. s'au tienu conferintiele invetiatoriloru catolici.

Consemnarea

Membriloru Asociatiunei nationale din Aradu pentru cultur'a poporulu romanu, — cari in decursulu anulu 1868/9. si-au renoitu ofertele sale pe alti trei ani, cari au intratu ca membri nuoi, si cea ce au datu obligatiuni sup'ra oferteloru restante din anii trecutii.

I Membri fundatori pe vietia:

1) Procop. Jvavicoviciu episc. in Aradu	500
2) Sigim. Popoviciu v. comite in Aradu	150
3) E. Filimonu not. com. in Moderatu	40
4) Zacharia Miocu parochu in Pocola	40

II Membri venuviti:

1) Ardeleanu Iosifu economu in Socodoru	2
2) Bordanu Basiliu comisariu in Oravitia	2
3) Brendus. Constant postariu in Chisetiu	3
4) Bugarinu Eutimiu docinte in Radna	2
5) Bocicu Ioanu economu in Solymos	2
6) Brateanu Georgiu jude cumu in Cuvinu	2
7) Boczkó Macsim preotu in Comanesci	2
8) Bic'a Ioanu notariu comu in Marasiu	2
9) Bacicai Gligoru economu in Susani	2
10) Bucatosi Nicolau docinte in Susani	2
11) Cornea Simeonu preotu in Repsigu	6
12) Chiril'a Petru preotu in Socodoru	2
13) Chiril'a Teodoru economu in Socodoru	2
14) Chirila Georgiu cogiocariu in Socodoru	2
15) Costa Petru preot. in Rohani	2
16) Chiriloviciu Mih. avocatulu in Erdeisiu	2
17) Draga Avramu economu in Bers'a	2
18) Dobosiu Ioane docinte in Nadabu	2
19) Grama Samuilu protopopu in Cherelusiu	2
20) Gaboru Eutimie economu in Micalaca	2
21) Iercanu Ioanu economu in Repsigu	6
22) Ioanoviciu Vincentiu docinte in Cuvinu	2
23) Munteanu Iuliu jurasoru in Aradulu nou	2
24) Magdu Moisie preotu in Solymoriu	2
25) Montia Ioanu preotu in Micala	2
26) Maniu Eutimie notariu com Gavosdi'a	3
27) Marina Georgiu economu in Agrisiu	2
28) Monti'a Ambrosiu preotu in Moderatu	2
29) Matea Ioanu economu in Ciclova montan	2
30) Menteiu Nicolau architectu in Lipova	2
31) Nutiu Ioane docinte in Erdeisiu	2
32) Olteanu Stefanu notariu com in Oravitia	2
33) Orza Ioane docinte in Ciclova roman	2
34) Oprea Arseniu economu in Agrisiu	2
35) Onca Georgiu docinte in Moderatu	2
36) Popoviciu Flóre preotu in Apateu	2
37) Popescu Ioane notariu in Apateu	5
38) Purcardiu Achimu economu in Cuvinu	2
39) Popoviciu Avram preotu in Agrisiu	2
40) Popovescu Manasie docinte in Agrisiu	2
41) Popescu Teodoru economu in Moderatu	2
42) Pescariu Isaia Curatoru Moderatu	2
43) Popescu Constant. doc. Ciclova mont.	2
44) Popescu Constatin preotu Moderatu	2
45) Petrovichiu Joanu preotu Ciclova rom.	2
46) Popu Luca Paulu preotu Erdeisiu	2
47) Radulescu Nicolau preotu Chisetiu	2
48) Rafila Teodoru teologu absol. Chisineu	2
49) Suciú Joane notariu Socodoru	5
50) Sangiorgianu Petru cococariu Cuvinu	2
51) Siorbanu Stefan asesoru cot. Aradu	15

52) Stanu Ambrosiu economu Agrisiu	2
53) Tiaposiu Vasiliu preotu Socodoru	2
55) Tulcanu Stefanu preotu Socodoru	2
55) Triponu Teodoru economu Agrisiu	2
56) Toma Georgiu economu Moderatu	2
57) Todica Stanu economu Agrisiu	2
58) Toda Simeonu economu Erdeisiu	2
59) Ungureanu Paulu preotu S'atina	2
60) Veresiu Georgiu Maestra Chisineu	2

III Membri noi intrati in Asociat:

1) Avramu Pavelu economu Apateu	2
2) Adler Moricz comerciantu Apateu	2
3) Braie Nicolau com. Tievvanulu mar	3
4) Bocianu Ioane esped. posta Dognacia	2
5) Bireu Michaiu economu Bers'a	2
6) Bradeanu Ioane economu Galsia	2
7) Boczkó Georgiu preotu Siadu	2
8) Bitea Teodoru preotu Secaciu	2
9) Borlea Teod. perc. com com Cherelusiu	2
10) Codreanu Iosifu candatu avoc. Aletea	2
11) Candrea Ger. proto. not. Baia de crisu	2
12) Cievu Petru economu Bers'a	2
13) Costanu Macsa Economu Galsia	2
14) Capitanu Ivane preotu Beliu	2
15) Capitanu Iosifu preotu Susagu	2
16) Caton'a Ioane preotu Ciontihaz	2
17) Cociu Ioane economu Bohani	2
18) Covaciu Gligoriu economu Bohani	2
19) Chiriloviciu Stefanu com. Erdeisiu	2
20) Cociu Ioane privatistu Aradu	2
21) Cociu Ioane privatistu Aradu	2
22) Dogariu Georgiu proprietar Aradu	10
23) Derle Moisie economu Galsia	2
24) Deacu Georgiu docinte Moderat	2
25) Domocusiu Petru economu Moderatu	2
26) Domocusiu Ioanu economu Moderat	2
27) Deheleanu Iosifu not. com. Jancahidu	2
28) Erdélyi Demetriu avocatulu Aradu	2
29) Florescu Petru propietar Aradu	5
30) Francu Ioane protofis. Baia de cris.	2
31) Ferentiu Simeonu economu Tievvan ma.	2
32) Gurbanu Constantin teo absol. Aradu	2
33) Guliú Iaane juratu com. Tievvanul m.	2
34) Gerg'a Leontie preotu in Micalaca	2
35) Ghita Antoniu preotu in Pinteá	2
36) Gavrileta Pavelu docinte in Becliu	2
37) Goldisiu Petru preotu Mocirl'a	2
38) Gergariu Moise preotu in Nadalbesci	2
39) Hudetz Franciscu Chirurgu in Aradu	2
40) Herlou Vas. jude comun. in Cherelusiu	2
41) Iorgoviciu Dimit. caltiunariu in Aradu	2
42) Iosia Iotia economu in Cuvinu	2
43) Kövér Ignatie asses. cott. in Temisióra	2
44) Miclea Luc'a notariu com. in Cacov'a	2
45) Mangiuc'a Ioachim preotu in Brosceni	2
46) Miocu Iosifu docinte in Brosceni	2
47) Maioru Pavelu preotu in Saiteri	2
48) Matiu Ioane asses. cott. in Baia de Cr.	4
49) Marginentiu Dam. docin. in Secusiciu	2
50) Matco Zacharie econ. in Bers'a	2
51) Matoviciu Vinc. pr. in St. Micausiulu m.	2
52) Misc'a Petru econ. in Apateu	6
53) Marchisiu Josifu protopópa in Becliu	2
54) Marchisiu Petru preotu in Birhi'a	3
55) Munteanu Zenobiu preotu in Zagadén	2
56) Motiu Teodóre preotu in Cuvinu	2
57) Malitanu Ivane docinte Bohoini	2
58) Monti'a Teodóre cand. de avoc. Aradu	2

(Va urm.)

Afaceri natiunale bisericesci.

Cerculariu metropolitanu catra Présantitii Parinti Episcopi alu Aradului si Caransebesiului din 19 iuliu 1869 nr. metr. 36.

Présantite Domnule Episcópe!

Inaltulu ministeriu de cultu prin harthi'a sa din 14 iuliu a. c. nr. 10,321 me insciintieza: cumca Maiestatea Sa cesareo-si apostolico regésca a binevoitu a sanctioná prin pre-nalt'a resolutiune din 28 maiu a. c. Statutulu organicu compusu prin congresulu nostru natiunalu romanu, care eu l'am fostu asternutu sub numerulu metropolitani 36. din 26-le octobree 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu su statóriele legi, si fatia cu aducerea acelei legi in armonia cu principiile, care congresulu le-au stabilitu in acelu statutu organicu.

Acésta aducu présantiei Tale la placuta cunosciintia spre acelu scopu, ca in intielesulu §-lui 176 din sanctionatulu statutu organicu se binevoesci a publicá eparchiei fara amenare, cumca Maiestatea Sa cesaro-si apostolico-regésca s'a induratu a sanctioná Statutulu organicu alu provinciei nóstre metropolitane, care l'a elaboratu congresulu nostru

natiunalu romanu bisericescu, tienu la Sabiu de la 16/28 septembrie, pana la 7/19 octobree 1868, si totu odata a luá mesuri, ca sanctionatulu statutu se se puna in lucrare dupa gradurile partiloru constitutive ale unei eparchii, incependu de la cele mai inferióre, adeca de la constituirea si regularea parochieloru singuratiche si pasindu catra cele superióre, adeca la constituirea protopopiateloru, si monastiriloru si in fine la constituirea si regularea celoru din lantrulu episcopiei.

Eu recomandá Présantiei Tale, ca organizarea parochieloru si a protopopiateloru se se faca astfelu, ca Présantia Ta se poti escrie negresitu tienera sinodulu eparchialu pre Duminie'a Santulu Tom'a a. v. potrivit §-lui 89. din Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamá congresulu natiunalu bisericescu pre 1-lea octobree a. v. dupa §-fulu 152 din acelu-si statutu.

In fine se binevoesci a-mi dá de scire, că cate parochii sunt in eparchia Présantiei Tale, ca spre orientarea mai buna a clerulu si poporulu nostru credinciosu se potu tramine pre séma fia-carei parochii in daru cate unu esemplariu din Statutulu organicu sactiunatu. Particularii potu trage de la directiunea tipografiei archidiececane esemplarie pre langa 20 cr. v. a

S a b i u , 19. Iuliu 1869.

Nr. Cons. 770 ex 1869.

Précinstiiloru Parinti Protopopi si Administratori Protopopesci!

Inaltulu Ministeriu de cultu prin harthi'a sa din 14 iuliu a. c. Nro. 10321 me insciintieza: cumca Maiestatea Sa cesaro-si apostolico-regésca s'au induratu a sanctioná prin pre-nalt'a resolutiune din 28 Maiu a. c. Statutulu organicu compusu prin congresulu nostru natiunalu romanu, care eu l'am fostu subternutu sub numerulu metropolitani 36 din 26 octobree 1868, — cu unele modificatiuni fatia cu sustatórele legi, si fatia cu aducerea in armonia a principiiloru care congresulu au stabilitu in acestu statutu organicu.

Acésta o aducu Précinstiiloru Vóstre la cunosciintia spre acelu scopu, cá in intielesulu §-lui 176 din sanctionatulu statutu organicu se publicati in protopopiatele respective fara amenare, cumca Maiestatea Sa cesaro-si apostolico-regésca s'a induratu a santioná statutulu organicu alu provinciei nóstre metropolitane, care l'au elaboratu congresulu nostru natiunalu romanu bisericescu tienu la Sabiu de la 16, 28 septembrie pana la 7/19 Octobree 1868, — si totdeodata se luati mesuri, ca sanctionatulu statutu se se puna fara amenare in lucrare dupa gradurile partiloru constitutive ale unui protopopiatu, incependu de la constutuirea si regularea parochieloru singuratiche si pasindu la constituirea si regularea protopopiateloru, si Ve provocu pe Précinstiile Vóstre, ca acésta organizare a parochiiloru si protopopiateloru se se faca astfelu, ca eu se poti escrie negresitu tienera Sinodulu Archidiececanu pe duminec'a Santulu Tom'a potrivit §-lui 89. din Statutu, ca apoi se fiu in stare a conchiamá si Congresulu natiunalu romanu bisericescu pe antailea octobree a. viitoru dupa §. 152 din acelasi Statutu.

In fine Ve incunosciintiezu, că spre orientarea mai buna a clerulu si a clerulu si a poporulu nostru credinciosu am dispusu, a se tramite pe sam'a fiecarei parochii in daru cate unu esemplaru din Statutulu organicu sanctionatu.

Particularii potu trage de la directiunea tipografiei nóstre archidiececane esemplare din acelu Statutu pre langa 20 cr. v. a.

Sibiú in 20 iuliu 1869.

Alu vostru alu tuturor
(L. S.) Archiepiscopulu si Mitropolitulu
Andreiu m. p.

Am publicatu modificatiunile ce le a facutu guvernulu in statutulu organicu. Cu testulu statutulu am intardiatu inadinsu, ca se vedemu traducerea „Telegrafulu Romanu“ s'o adoptámu ca se fie numai unu singuru testu si asié se se incunjure disputele ce dóra s'ar poté nasce in asta privintia. Deci acum publicámu statutulu intregu intr'o cóla, ca se li fie intrebuintatoriloru mai indemana. Testulu e acésta:

Statutu organicu

alu bisericeii ortodoxe romane din Ungaria si Transilvania.

Dispusetiuni generali.

I. Biserica ortodoxa romana din Ungaria si Transilvania ca biserica autonoma, dupa dreptul ei canonicu garantat si prin art. de lege alu IX din anul 1868 — pre langa sustinerea pre inaltului dreptu de supraveghiere alu Majestăteii Sale inviolabile — si regulă, administră si conduce afacerile sale bisericesti, scolare si fundatiunale in tôte partile si factorii ei constitutivi independente dupa forma reprezentativa.

Statutu organicu presinte privesce dara la organizarea bisericeii ortodoxe romane din intrăgă provincia metropolitana din Ungaria si Transilvania.

II. Elementulu acestei provincii metropolitanice este: clerulu si poporulu credinciosu, era partile constitutive ale ei sunt: 1. Parochiile, 2. Protopresviteratele, 3. Monastirile si 4. Eparchiile.

III. Pusetiunea, ce are in biserica clerulu si poporulu provinciei metropolitanice, i da dreptulu de a participa individualmente ori prin reprezentanti la tôte actiunile bisericesti, scolare si fundatiunale, si-i impune detoria de a suportă tôte greutatile, dela cari este conditiunata buna-starea bisericeii.

Fia-care parte constitutiva a metropoliei are dreptu a regulă, administră si conduce independent de alta parte constitutiva sie-si egala afacerile sale bisericesti, scolare si fundatiunale, — si fia-care parte constitutiva mai mica, si continua actiunile sale bisericesti, scolare si fundatiunale, — in afacerile partii constitutive mai mari pana la metropolia prin reprezentantii sei.

IV. Tôte actiunile partilor constitutive amintite in punctele precedentii se indeplinescu prin sinodele parochiale, protopresviterale, eparchiale, si prin congresulu nationalu bisericescu, (Sinodulu metropolitanu).

V. Pentru administrarea si conducerea afacerilor bisericesti, scolare si fundatiunale se va asiedia cate unu comitetu si cate o epitropia in fiecare parochia si protopresviteratu, era in eparchia si metropolia cate unu Consistoriu.

VI. Jurisdicțiunea bisericesca atatu in afacerile judetiale, catu si cele administrative se va exercie prin scaunele protopesci, ca instantii 1-a, prin consistoriele diecesane respective archidieceesane ca instantii 2-a si prin consistoriulu metropolitanu ca instantia 3-a.

Dispusetiuni speciali vor indica obiectele in privinta carora cursulu instantieloru se schimba.

VII. Spre efeptuarea vre-unei dispusetiuni, ce se face prin vre-o jurisdicțiune seu autoritate bisericesca, se potu intrebuintă numai midilöce bisericesci si morale.

In casuri extraordinare de renitinta inse, spre sustinerea ordinii bune, se potu recură si asistinta potestăteii civile.

VIII. Susu atinsele parti organice ale metropoliei se vor ingriji de timpuriu de midilöcele intelectuale si banale, cari se ceru spre ajungere scopurilor bisericesti, scolare si fundatiunale, si in catu nu li-sa succede loru de a potu intimpina cheltuieliere recerate nici in urma colecteloru facute in afara de metropolia, — intru atata si vor luă refugiu la statu spre ajutorire.

IX. Spre sustinerea unităteii dogmatice si canonice intre cele döue metropolii, — romană si serbă, precum si spre aperiarea intereselor comune ale religiunei ortodoxe resaritene, se constata necesitatea unu sinodu comunu, constatoriu din ambii metropolii si din episcopii sufragani ai acestoru döue metropolii.

Constituirea acestui sinodu se concrede contielegeri imprumutate cu congresulu greco-orientalulu serbescu.

X. Recapitulandu cele espuse, statutu organicu presinte tractăza dara despre urmatöriile: 1. despre parochii; 2. „ protopresviterate; 3. „ monastiri; 4. „ eparchii si 5. „ metropolia.

Capu I. Parochia.

§. 1. Parochia ca comuna bisericesca este intrunirea crestiniilor cu midilöcele materiali si morali spre a sustienē unä seu mai multe bisericesti, scöle si cimiterie, unulu seu mai multi preoti si investitori, precum si celä laltu personalu trebuinciosu.

Astfelu de parochia se numesce matre.

§. 2. Intrunirea acoloru crestini inse, cari nu sunt in stare a-si tienē parocu, scöla si celä laltu personalu trebuinciosu, se alatura la o parochia matre vecina sub nume de filia, avendu in afaceri bisericesti, scolare si fundatiunale asemenea drepturi si detoritie cu consotii loru din parochia matre.

§. 3. Deca, vre-o filia ar vrē se se faca parochia matre, are a petitiunä la scaunulu protopescu documentandu, cuncea e in stare a se sustienē ca parochia matre in intelesulu §. 1.

Astfelu de cauza, dupa ascultarea parochiei matre, se subterne consistoriulu respectivu spre decisiune finala.

§. 4. Deca vre-unu strainu vrē a se asiedia intr'o parochia si a se face membrulu ei, este datoriu a se legitimä inaintea sinodului parochialu, ca este de releaga greco-orientale si numai dupa o astfelu de legitimare si decursu de 6 septemani se va bucură de incorporarea in acea

parochia si de drepturile ei parochiale, dara va fi totu deotata detoriu a purtă si greutatile asemenea celoru laltu parochiani locali.

§. 5. Afacerile parochiei, se indeplinescu 1. prin sinodulu parochialu, 2. prin comitetulu parochialu, 3. prin epitropia parochiala.

Art. I. Sinodulu parochialu.

§. 6. In sinodulu parochialu ieu parte toti parochiani majoreni, de sine statatori, nepetati, cari si implinescu datoritiile parochiale.

§. 7. Agendele sinodului parochialu sunt: 1. Alegerea membriloru comitetului parochialu.

2. Alegerea parocului, capelanului, diaconului, epitropiloru parochiali, profesoriloru si investitoriloru.

3. Esaminarea si aprobarea proiectelor comitetului parochialu despre edificarea, repararea seu indiestrarea bisericeii, scöleii, casei parochiale, seu altoru realitati bisericesci, scolare si fundatiunale.

4. Esaminarea si aprobarea midilöceloru proiectate din partea comitetului parochialu, pentru infiintarea fonduriloru spre scopuri bisericesci, scolare si filantropice.

5. Esaminarea si aprobarea proiectulu comitetulu parochialu pentru dotatiunea parocului, capelanului, diaconului, profesoriloru, investitoriloru si celuia laltu personalu trebuinciosu.

6. Alegerea membriloru sinodului eparchialu, si ai congresulu nationalu.

7. Priveghierea, ca comitetulu si epitropii parochiale se-si implinesca chiamarea dupa prescriesle acestui statutu organicu.

8. Substernerea decisiuniloru proprie prin protopresviteru consistoriulu concerninte spre pertractare ulterioara.

§. 8. In diu'a celebrării sinodului parochialu are a se tienē sant'a liturgia cu chiamarea duchulu santu.

§. 9. Diu'a celebrării sinodului parochiale impreuna cu obiectele pertractande au a se puplicä in biserica cu optu dile mai naintepin parochulu localu si a se dá de scire protopresviterulu, ca iertandu-i impregiurările se potu luă parte si elu la sinodulu parochialu.

§. 10. Presiedintele ordinariu alu sinodulu parochialu este parochulu, era unde statiunea acestuia este veduvita — administratorulu parochiei. Acestä este datoriu inse a cede presidiulu protopresviterulu, deca acelä este de fatia, in caru casu densulu ocupa locul de vice-presiedinte. Fiindu parochulu, respective administratorulu impedecat, si de cum-va in parochia nu sunt si alti preoti, atunci celu mai betranu in servitiu ocupa scaunulu presidialu, era lipsindu si acestä protopresviterulu este indreptatitu a incedintiä presidiulu vre-unui preotu din alta parochia.

Presiedintele este respunditoriu pentru ordinea cea buna, este datoriu a propune obiecte spre desbatere si pertractare. Nu se potu pertracta nici unu obiectu, pre care densulu nu l'a pusu la ordinea dilei.

Membru sinodulu inca au dreptulu de a face propuneri sprignite celu putienu de trei dintre densi, si presiedintele este indatoratu a defige ordinea pentru pertractarea loru inca in decurgerea aceluia-si sinodu.

§. 11. Presiedintele are dreptulu de a disolvä sinodulu parochialu din causa disordinei, fiindu datoriu despre acestu casu a referi protopresviterulu, era acestä consistoriulu concerninte.

§. 12. Sinodulu parochialu se va tienē regulatu odata in anu in luna lui ianuaru; se potu tienē inse si extraordinariu deca acestä ar cere vre-unu obiectu din cele espuse in §. 7. spre esemplu: alegerea parocului, capelanului, diaconului, epitropiloru, profesoriloru si investitoriloru.

§. 13. Sinodulu parochialu, ce se va tienē pentru alegerea parocului, capelanului, diaconului, profesoriloru si investitoriloru, se concliamä prin protopocu, carele totodata e si presiedintele unu asemenea sinodu.

Protopoculu inainte de sinodu se intielege cu comitetulu parochialu in privinta individiiloru candidanti, cari aspirandu la trēptä preotiei trebuie se fie teologi absoluti, apti si pentru chiamarea investitorăca si preveduti cu atestatu consistoriulu despre cualificatiunea loru de a imbracă postulu preotiescu. (V. §. 121.)

Iera individi cari concurgu la v'runu postu de professoru seu investitoriu trebuie se produca, pre langa atestatu de capacitate statoriga in art. d. lege XXXVIII. 1868, si de la consistoriulu parochiale atestatu de cualificatiune.

§. 14. Sinodulu parochialu si alege din sinulu seu seu dintre ceilalti membri parochiali unulu seu doi notari spre purtarea lucruriloru scripturistice, cari de cumva sunt alesi dintre membrii sinodului, au votu decisivu.

§. 15. Spre aducerea unei decisiuni valide se cerc padirea formelor prescriese in §§. 9. 10. si 13. si majoritate voturiloru membriloru presinti.

Deca voturile sunt egali, dirima votulu presiedinteliu.

§. 16. Recursele contra vreunei decisiuni a sinodulu parochialu se potu face in 14 dile la scaunulu protopresviteratu, de unde se inaintēza la consistoriulu eparchialu.

Recursele intrate dupa espirarea a loru 14 dile nu se ieu in consideratiune.

Art. II. Comitetulu parochiale.

§. 17. Comitetulu parochialu estē corpora-

tionea alēsa din sinulu sinodulu parochialu pentru a representă in afara comunä bisericesca, a portă si conduce afacerile ei in privinta economica a bisericeii, scölei si fundatiuniloru.

§. 18. Membrii comitetului parochialu se alegu pre 3 ani, se potu inse si realega.

Comitetulu parochialu se compune in parochiile pana la 1000 de suflete din 10, pana la 1500 din 15, pana la 2000 din 20, pana la 2500 din 25, si de acolo in sus din 30 de membrii.

Tatalu si fiulu, mosiulu si nepotulu, fratii, socrulu si ginerele nu potu fi deodata membri comitetulu.

Parochulu, respective administratorulu parochiei este membru naturalu alu comitetulu, er unde de presinte sunt mai multi parochi celu mai inaintatu in servitiu.

Comitetulu parochialu constituindu-se, si alege presiedinte si notariu. Presiedintele se alege din sinulu comitetulu, notariulu inse potu fi si altu individuu aptu, carele de nu este membrulu comitetulu, are numai votu informativu.

§. 21. Comitulu si va tienē siedientiele, candu va cere trebuintia, er regulatu cu finea lunei lui Iuliu si Decembre a fie-carui anu; ca sinodulu parochialu, ce se tione in luna lui Ianuaru (§. 12) se-si potu asterne raportulu generalu despre averea miscatöria si nemiscatöria a bisericeii, scölei si fondeloru, si ratiotiniulu anualu precum si unu proiectu de bugetu despre espedele bisericeii, scölei si fonduriloru pre an. vitoriu.

§. 22. Pentru validitate decisiuniloru comitetulu parochialu se cere presintia majoritătii absolute a membriloru si majoritate voturiloru.

Deca voturile sunt egali, dirima votulu presiedinteliu.

§. 23. Sfera de activitate a comitetulu parochialu este urmatörea:

1. A inventä averea miscatöria si nemiscatöria a bisericeii, scölei si fonduriloru si a a tienē in evidentiä; acestu inventariu se compune in trei esemplarie, dintre cari unulu se pastreza la epitropia parochiala, alu doilea la comitetu, er' alu treilea se subterne consistoriulu.

2. A ingriji pentru sustinerea in intre-gime a averei miscatörie si nemiscatörie a bisericeii, scölei si fonduriloru.

3. A pastră in stare buna edificiale bisericesci, scolare si fundatiunali.

4. A provede biserica cu trebuinciosele icöne, vase santie, carti si alte aparäinte pentru servitiulu dumniecescu si scöla cu mobilele si aparatele recerate.

5. A escrie concursu pentru ocuparea postulu de parochu, capelanu, diaconu, profesoru, si investitoriu, in urma avutei contielegeri cu protopresviterulu localu si respective cu directiunea scolaria.

6. A se consultă si a combină cu protopresviterulu respective directiunea scolaria listä candidatoru, cari au concursu pentru postulu de parochu, capelanu, diaconu, profesoru si investitoriu.

7. A aflä midilöcele trebuinciose pentru eventuala edificare si reparare a bisericeii, scölei, casei parochiale si a altoru edificie proprie ale fonduriloru, si a relatiunä despre ele sinodulu parochialu.

8. A tractă despre aflarea midilöceloru, ce se receru la dotatiunea parocului, capelanului, diaconului, profesoriloru si investitoriloru si a relatiunä despre acea sinodulu parochialu.

9. A prefige conditiunile, ce trebuie se le observeze epitropii la esarendarea realitatiloru bisericesci, scolare si fundatiunali.

10. A prefige modalitatea elocarei baniloru disponibili ai bisericeii, scölei si fundatiuniloru.

11. A esamina cu finitu anululu ratiotiniulu epitropiei, si alu subterne sinodulu parochialu.

12. A alege pre cantori, clopotari si pre alti servitori bisericesci si scolari. De cantori numai acei individi potu fi alesi, cari produc de la protopresviteru atestatu de cualificatiune.

13. A nesui pentru religiositatea si moralitatea membriloru parochiali, precum si pentru desradecinaarea datiniloru stangace si desfre-narei prin medilöce morale si pedepse mai mici bisericesci, si a cere ajutoriulu protopresviterulu, er la casu de necesitate alu episcopulu spre restaurarea religiositatii si moralitătii.

14. A aperä vedä si onöra bisericeii si comunei parochiale in intelesulu legiloru.

15. A face protopresviteratululu si prin acestä consistoriulu eparchialu ori ce propunere si plansöre privitore la tröbä bisericesca, scolare, si fundatiunale.

16. A sprigini pre copii seraci intru frecuentarea scölei parochiale prin provederea loru cu carti scolare.

17. A duce protocolu despre tôte afacerile sale, a tienē actele in ordinea cuviinciosa si a le pasträ in archivu.

Art. III. Epitropia parochiala.

§. 24. Epitropii parochiale sunt acei barbati din parochia, carora li se concrede averea parochiale, scolare si fundatiunale.

§. 25. Epitropii se alegu prin sinodulu parochialu dintre cei mai meritati barbati ai parochiei. Acestia nu potu fi rüditu intre sine — una la alu siesele gradu de sänge si 4-a de cuscrie.

§. 26. Pentru parochiile pana la 1000 de suflete se alegu doi, pana la 2500 de suflete trei er' pentru parochiile, alu caroru numeru trece preste 2500 suflete patru epitropi.

Ei se alegu pre trei ani, inse se potu realega.

§. 27. Chiamarea epitropiloru parochiali este:

1. A primi de la comitetulu parochialu pre langa inventariu tötä averea miscatöria si nemiscatöria a bisericeii, scölei si fondeloru si a manipulä cu aceea dupa conclusulu sinodulu si alu comitetulu parochiale.

2. A pasträ intr'o lada de feru cu trei chieii averea miscatöria a bisericeii, scölei si fondeloru, precum sunt banii si alte chartie de pretiu si obligatiunile. Dintre cele trei chieii ale casei parochiale se va pastră cate unä la cate unu epitropu. Unde sunt numai doi epitropi, acolo a treia chieia se va pastră la parochu, er unde de presinte sunt mai multi parochi, la celu designatu prin comitetu spre aceea.

La deschiderea casei se cere presintia a toti trei individi, cari au cele trei chieii ale casei si acestia sunt in solidu respunditori pentru starea cassei.

3. A duce unu protocolu despre percepte si erogate.

4. A duce unu jurnalulu despre starea averei parochiale; acestu jurnalulu arc a se duce in döue esemplarie, dintre cari unulu se va asiedia in cassa, er' celä laltu va fi la epitropi.

5. Cu finea anululu solaru a depune comitetulu parochiale ratiotiniulu documentatu despre venitele si cheltuieliile bisericesci, scolare si fundatiunali, si a lu supune numai decatu la o revisiune speciale a cassei, ce aru ordinä-o comitetulu parochialu.

6. a nu intrapinde nici o erogatiune nepreliminata fara imputernicirea comitetulu, respective sinodulu parochiale.

7. A priveghiä, ca edificiale bisericesci, ale scölei si ale altoru realitati, precum si curtea bisericeii, a scölei si a casei parochiale asemenea si cimiteriulu se fia in stare buna.

8. A plätü regulatu salariere prefigte pentru personalulu bisericescu si scolaru, precum si ajutorintiele altoru persöne serace si a stipendistiloru.

§. 28. Acolu unde mai multe comune bisericesci impreuna sustienu unä seu mai multe scöle, se alege din comitetele acestoru parochie, unu comitetu scolare si prin o epitropia scolare si asiä:

1. numerulu membriloru unu asemenea comitetu scolaru consta din cate trei membri alesi din si prin comitetulu parochiale respectivu.

2. Asemenea epitropia scolare consta din patru membri.

3. Alegerea acestui comitetu se face pre 6 ani, er' a epitropiloru pre trei ani.

4. Comitetulu si epitropia scolare au acela cercu de activitate in trebile scolare, ce li com-pete comiteteloru si epitropieloru parochiale.

Capu II. Protopresviteratul.

§. 29. Protopresviteratul este intrunirea mai multoru comune bisericesci, avendu unu protopresviteru, ca antiste in trebile loru bisericesci, scolare si fundatiunali; protopresviterulu trebuie se locuesca in acelu locu alu protopresviteratululu, care este mai indemana comuneloru bisericesci din protopresviteratu.

§. 30. Protopresviteratul si indeplinesce afacerile: 1) prin scaunulu protopresviteratu, 2) prin sinodulu protopresviteratu, si 3) prin comitetulu protopresviteratu.

Art. I. Scaunulu protopresviteratu.

§. 31. Scaunulu protopresviteratu este acea autoritate in afacerile bisericesci, carea in aceste in generalu, er' in cele mai josu enumerate in specialu formēza forulu de primä instantia in metropolia.

§. 32. Scaunulu protopresviteratu consta afara de protopresviterulu seu suplintele acestuiä, ca presiedinte — din siese parochi, ca membri cu votu decisivu — apoi din unu defensoru matrimonialu si unu notariu cu votu consultativu.

Cesti doi din urma potu fi si dintre capelani, diaconi seu mireni, avendu notariulu a portä protocolulu, a se ingriji de lucrurile scripturistice, speditiunei, si archivu. —

§. 33. De competinta a scaunulu protopresviteratu, ca foru de primä instantia se tienu urmatöriile obiecte:

A complanä si eventualmente a decide:

1. Diferintiile escate intre preoti, controversele comuneloru parochiale in privinta esagerării competentiei stolare si privitorie la alte controverse cauzate de preotime; diferintiile privitorie la scurtarea stölei, si altoru venite legali preotiesci din partea comuneloru parochiali seu a singuraticiloru credinciosi.

2. Controversele referitorie la logodna (incredintiare): si casatoria in partea loru canonica-

3. A priveghiä asupra ducerii acurate a protocoleloru matriculari si altoru protocolu parochiali, a pertractä obiecte bisericesci si disciplinari preotiesci, pre cari consistoriulu si incredintiäza scaunulu protopresviteratu, ca forulu de primä instantia; a esaminä alegerile de parochu, capelanu, diaconu si altoru fetic bisericesci.

4. A priveghiä asupra portarei fecieloru bisericesci.

§. 34. Spre aducerea unu conclusu validu se recere, ca afara de presiedinte si notariu se fia de fatia celu putienu patru membri.

Candu voturile sunt egale, dirima votulu presiedinteliu.

§. 35. Membrii scaunulu protopresviteratu nu potu fi rüditu intre sine pana la alu 6-lea gradu

de sange si alu 4-lea de euseria, si nu potu lua parte la pertractarile, unde cu vre-o parte litiganta sunt in aceea-si mesura ruditi.

§. 36. Scaunul protopresviteral va tiene regulata sîndintie sae din in luna luna; in se in casuri urgenti se potu tiene si sîndintie estraordinarie.

§. 37. Apelatiuni de la scaunul protopresviteral se potu face la consistoriul eparchialu in 14 zile, er' cele mai tardiu facute nu se ieu in consideratiune, si otarirea scaunului protopresviteral se pune in lucrare; afara de cauzele matrimoniali, terminate cu totala despartire a partilor, cari trebuiecu din derogatoria a se substerne consistoriului respectivu.

Art. II. Sinodulu protopresviteralu.

§. 38. Sinodulu protopresviteralu este reprezentantia preotimei si comuneloru parochiali din protopresviteratu asiá, ca preotinea se fia reprezentata in o tertialitate, era comunele parochiale in doue tertialitati.

In protopresviteratulu, care numera preste 20,000 suflete, numerulu membriloru sinodulu protopresviteralu consta din partea preotimei din 12; din partea comuneloru bisericesci din 24; era unde numerulu sufteteloru este mai micu de 20,000, acolo va consta din partea preotimei din 8, era din partea comuneloru parochiali, din 16 membri.

§. 39. Acele sínóde cari alegu pre protopresviteralu constau din numeru indoitu de membri.

§. 40. Membrii sinodulu protopresviteralu se alegu pre 3 ani, si se potu realege.

Membrii elesiastici ai sinodulu protopresviteralu se alegu prin preotinea tractuale in loculu destinatu, era catu pentru membrii mireni, protopresviteratulu se impartiese in atatea cercuri electorali, cati membri mireni sunt de a se alege intru intiesulu §-lui 38.

Pentru sinodulu alegatoriu de protopresviteru, in fia-care cercu electoralu se vor alege cate doi membri mireni.

Alegatori sunt toti aceia, cari posedu calitatile prescrie in §. 6.

Dispusetiunile necesari pentru conducerea ai efeptuirea actulu de alegere se coneredu consistoriulu eparchialu, pana la o alta dispositiune facenda din partea sinodulu eparchialu.

§. 41. De membri sinodulu protopresviteralu potu fia alesi numai aceia, cari posedu calitatile prescrie in §-lu 6.

§. 42. Cu ocaziunea conchiararici sinodulu protopresviteralu, care trebuie se se publice cu 14 zile inainte, presiedintele este detoriu a publica si obiectele, ce se vor pertracta in sinodu.

§. 43. Ca sinodulu protopresviteralu se póta aduce otarire valida, se recere, ca afara de presiedintele se ie parte la acel'a celu putienu majoritatea membriloru.

§. 44. Sinodulu acest'a si-alege din séu afara de sinulu seu pre notariu pentru lucrarile scripturistice, carele póte fia preotu séu laicu.

§. 45. Sinodulu protopresviteralu se tiene odata in anu la 1-a seá a 2-a Dumineca a lunei lui Fauru, si la conchiarare lui se observéza cele din §. 42; in casuri urgenti se póte conchiama si estraordinariu, candu adeca protopresviteralu séu doue tertialitati a membriloru vor affa de lipsa tienerea estraordinaria a acelui'a spre pertractarea vre-unui obiectu insemnatu bisericescu, scolariu séu fundatiunalu.

Despre celebrarea unui sinodu protopresviteralu estraordinariu trebuie insciintiati si consistoriulu eparchialu.

§. 46. Protopresviterulu ca presiedinte, respective suplintele lui, este respundetiuriu pentru bun'a ordine a sinodulu, precum si pentru aceea, ca acolo, numai obiectele enumerate in § 50 se se tracteaz cu fric'a lui Dumnedieu, si modestia, si ca conclusele se fia basate pre institutiunile bisericesci, si pre ordinatiunile archieresci, a consistoriulu si sinodulu eparchiale.

Candu sinodulu protopresviteralu se ar lasa in obiecte, cari nu se tienu de sfer'a lui, séu bun'a ordine s'ar vatomá si la admonitiunea presiedintelui nu s'ar restitui ordinea cuviinciosa, atunci presiedintele este detoriu a incheia protocolulu, a disolve sinodulu si a relatiuna consistoriulu eparchialu cerendu inviatiune pentru pasii ulteriori.

§. 47. Sta in voi'a libera a membriloru a-si dá votu separatu, si a pótfi, ca acel'a se se petréca in protocolu, in se numai acelu votu separatu, carele in 24 de óre se dá in scrisu, se póte primi si petrece in protocolu.

§. 48. Presiedintele prefige ordinea obiecteloru pertractande, pentru aceea ori-ce propunere din partea unuia séu mai multoru membri are a se inisinau presiedintelui, care in contielegere cu sinodulu prefige ordinea si timpulu, candu acea propunere are se vina la pertractare.

§. 49. Protocolulu sinodulu protopresviteralu dupa ce s'a autenticatu, lu subscrie presiedintele si notariulu; asemenea si expeditiunile si estrasele inca se subscriu prin densii.

§. 50. Afacerile sinodulu protopresviteralu sunt:

1. Obiectele economico-bisericesci, scolari si fundatiunali, privitorie la protopresviteratu.

2. Alegerea protopresviterulu, a membriloru scaunulu protopresviteralu, a profesoriloru si invetiatoriloru pentru scólele tractuali si presintarea actulu de alegere la Consistoriulu eparchialu.

3. Inaintarea trebei scolare din protopresviteratu, si

4. nesuintia pentru sustienerea védiei si autonomiei bisericee. —

§. 51. Pentru tienerea sinodulu protopresviteralu, in care se va alege noulu protopresviteru, consistoriulu eparchialu va denumi unu comisariu, pre care lu va impoternicia spre conchiarare si celebrarea sinodulu. —

§. 52. In diu'a alegerei comisariulu eparchialu celebréza sant'a liturgia cu chiamarica santulu dahu, si tiene o cuventare potrivita actulu alegerei.

§. 53. Dupa sant'a liturgia membrii sinodulu se aduna séu in biserica, séu in'tr'o sala si din sinulu loru tramiu o deputatiune la comisariu spre alu invitá la sinodu si deschiderea lui; comisariulu venindu ocupa loculu de presiedinte; tiene o cuventare catra alegatori si apoi preda notariulu spre cetire impoternicirea consistoriala.

Dupa aceea face verificarea alegatoriloru si pasiese la actulu alegerei chiamandu la votisare pre rendu.

Aclamatiune nu se primesce, ci numai votisare, secreta.

Fie-care alegatoriu preda presiedintelui comisariulu votulu seu in scrisu si dupa ce s'au adunatu voturile, presiedintele le numera, deschide si le cetesce cu voce inalta.

Acci trei individi, cari au intrunitu cele mai multe voturi, se presinta consistoriulu eparchialu, spre a denumi pre unulu dintre ei.

Alesulu, respective denumitul trebuie se fie barbatu aptu si bine meritatu pre terenulu bisericescu.

§. 54. Noualesulu respective denumitul protopresviteru inainte de a-si incepe functiunea se presinta la episcopulu eparchialu spre hirotesia si ineztrare cu singilia, despre tóte acestea se insciintiéza protopresviteratulu prin unu circulariu archierescu, si noulu protopresviteru intra in activitate.

§. 55. Alegerea membriloru scaunulu protopresviteralu, a profesoriloru si a invetiatoriloru pentru scólele tractuali (a protopresviteratulu) se efeptuesce sub presiedintia protopresviterulu.

La alegerea celoru antaui numiti sunt de a se observá cele prescrie in §. 53 era pentru ocuparea posturiloru de profesori si invetiatori protopresviteralu, in intielegere cu comitetulu sinodulu protopresviteralu, escrie concursu. Dupa espirarea terminulu concursuale protopresviterulu asemenea in contielegere cu comitetulu amintitu compune lista concurentiloru si o presenta sinodulu, care apoi candidéza prin alegere trei barbati calificati pentru cariera crescerei, intru intiesulu legei, si bine meritati pre terenulu scolariu si actele alegerei substerne consistoriulu respectivu spre denumire.

Art. III. Comitetulu protopresbiterale.

§. 56. Comitetulu protopresbiterale este acea corporatiune aleá din membrii acestuia, care efeptuesce conclusele sinodulu, si este chiamata a duce si conduce mai deapóte afacerile comune ale intregulu protopresviteratu, in privintia economico-bisericesca, scolare si fundatiunale.

§. 57. Membrii acestui comitetu se alegu pe 3 ani prin sinodulu protopresviteralu cu pluralitatea voturiloru, si se potu realege.

§. 58. Acestu comitetu consta in protopresviteratele pana la 20000 de suflete din 6; er' in cele preste 20000 de suflete din 12 membri, a caroru una tertialitate este din cleru; er' doue tertialitati din mireni.

§. 59. Presiedintele comitetulu este protopresviterulu, respective suplintele lui.

§. 60. Comitetulu insusi si-alege personalulu manipulante.

§. 61. Conclusu validu se póte aduce numai, deca la pertractare au luat parte afara de presiedinte celu putienu patru si respective optu membri. Candu voturile sunt egali, votulu presiedintelui dirima.

§. 62. Comitetulu si-tiene de regula sîndintiele de patru ori pre anu si adeca: in Ianuariu, Aprile, Iuliu, si Optobre,—er' in casu de urgentia si mai adeseori.

§. 63. Agendele lui sunt acelea in trebile comune a protopresviteratulu, cari in trebile, ce se tienu de parochia, sunt ale comitetulu parochiale.

Art. IV. Epitropia protopresbiterale.

§. 64. Pentru manipularea speseloru, ce se receru spre acoperirea trebuintieloru bisericesci si scolari a intregulu cercu protopresbiterale ca atare, precum si pentru administrarea funduriloru bisericesci si scolari a intregulu cercu protopresviterale ca atare, precum si pentru administrarea fonduriloru bisericesci si scolari, ce s'ar infintia pentru intregulu protopresviteratu, se va asiedia o epitropia protopresviterale pre cate trei ani, si are pentru intregulu cercu protopresviterale acel'a-si cercu de activitate, ce compete epitropiloru parochiali in afacerile sae.

§. 65. Acolo, unde spre sustienerea unui institutu scolare mai inaltu concura comunele din doue séu mai multe protopresviterate, alegendu-se din comitetele protopresviterateloru concurente unu comitetu centrale scolare, se va alege prin si din acest'a si o epitropia centrale analoga §-lui 28.

Capu III. Monastirile.

§. 66. Monastirea este locuintia aceluoru persone bisericesci, cari sunt intrunite canonicese prin votu solenu de a-si petrece vietia in tóta infrenarea, in seracia, si obedientia.

§. 67. Monastirea de o parte intrinsece in

sine calitatile unei comune bisericesci, de alta parte inse este coordinata unui protopresviteratu, si ca atare e supusa numai autoritatiloru eparchiali. —

§. 68. Monastirea se póte fonda si infintia numai cu convoirea si binecuvantarea episcopulu concerninte; er' fondatoriulu este detoriu se asigure isvórale de venite necesarie spre sustienere monastiei.

§. 69. Din monastiri nu se potu face locasiuri lumesci.

§. 70. Monachii cu cel'a-laltu personalu din monastire stau sub nemijlocita superinspectiune a prepositulu; era medlocitu sub jurisdicitiunea episcopulu, respective Archiepiscopulu diecesanu.

§. 71. Celu cee va se se face monachu, debue se se supuna cercarei canonice, apoi aflandu-se demnu prin sinodulu monastirescu de a se primi in tagm'a monachale, prin prepositulu monastiei se areta episcopulu respective Archiepiscopulu, si i se dá binecuvantarea archieresca.

§. 72. Monachii fara privire la hirotonia séu hirotesia impreuna cu prepositi loru sunt detori a se purta strinsu si conscientiosu conformu prescrijeloru canonice.

§. 73. Afacerile monastiei se indeplinescu prin sinodulu monastirescu, la care iau parte toti ieromonachii cu votu decisivu, era ierodiaconii numai ca ascultatori si ca notari cu votu informativu.

§. 74. Presiedintele sinodulu monastirescu este prepositulu, carele totu-deodata este indeborat a tiene ordinea buna in consultari. La intemplantarea mortei prepositulu, sinodulu si-alege dintre ieromonachi presiedinte interinale.

§. 75. Notariulu se alege dintre ieromonachi, ierodiaconi séu monachi care duce protocolulu si cele-lalte lucruri scripturistice.

§. 76. Protocolulu si expeditiunile se subscriu de prepositu, si se contrasemnéza de notariu.

§. 77. Conclusile se facu prin pluralitatea voturiloru, candu voturile sunt egali, votulu presiedintelui dirima. Votu separatu numai atunci se primesce, si alaturu la acte, deca s'a datu in scrisu, si acest'a trebuie in 3 zile se faca, aici mai tardiu nu se primesce. Se póte in se cere si prelungire, ce nu se póte denegá, aici la din contra se póte apelá la episcopulu.

§. 78. Fia-care monastire trebuie se aiba economu, carele manudece partea economica a monastiei potrivitu concluseru sinodulu si inviatiuniloru prepositulu. Economulu este detoriu a tiene in evidintia starea materiale a monastiei, si cu finea anululu solariu a substerne sinodulu ratiociniulu documentatu.

§. 79. Afacerile sinodulu monastirescu se estindu atatu la partea religiosa, bisericesca, si disciplinaria, catu si la partea economica.

Acele sunt urmatórele:

1. Desemnarea servitiulu speciale pentru fia-care ieromonachu, ierodiaconu si monachu si altu economulu.

2. Primirea novitoloru inainte de a se primi in tagm'a monachale.

3. Representarea si rugarea catra episcopulu pentru primirea novitoloru in tagm'a monachale.

4. Consultarea si concheierea de a se hirotoni monachu de ierodiaconu si ierodiaconulu de ieromonachu, si presentarea loru episcopulu.

5. Manipularea si tienerea in evidintia a averei monastiresci, si spre acestu scopu facerea unui inventariu despre tóta averea monastiei, revederea acestei conscrieri din timpu in timpu si adeca celu putienu odata pre anu.

6. Consultarea si conclusulu pentru erogatiunile anuale erdinarie ale monastiei, spre care scopu se cere aprobarea episcopésca.

7. Consultarea si staverirea erogatiuniloru estraordinarie.

8. Esaminarea ratiociniulu economulu si apoi asternerea lui la Consistoriulu diecesanu cu séu fara observari. —

9. Nisuintia pentru buna starea scólei monastiresci in privintia religiosa, morale si didactica.

10. Nesuintia pentru indreptarea religiositatei si moralitatei vre-unui ieromonachu, ierodiaconu séu monachu, séu si pedepsirea lui mai usóra; era pentru pedeps'a mai sintitoria vine obiectulu a se asterne consistoriulu diecesanu, care-lu decide finaluinte.

11. Tractarea asupra vre-unui novitu escesivu si pedepsirea lui, inca si eliminarea lui din monastire. Astfelu de intemplant are a se comunica cu monastirile din provinci'a metropolitana.

12. Alegerea prepositulu, carea se face dupa prescrierea canóneloru sub conducerea episcopulu diecesanu dintre confratii sei séu din alta monastire, séu dintre demnitarii episcopiei. — Alesulu se prezentéza episcopulu, care dupa ce e aflatu, ca are tóte insusirile recerute pentru unu prepositu lu intaresce si-lu hirotescesce de igumenu respective de archimandritu.

§. 80. Detorintele prepositulu monastiei sunt urmatórele:

1. A se tiene strinsu de obligamintele generalu monachali, si a se nisui, cá nici monachii sa nu-si pórda de inainte ochiloru acelea obligaminte generalu monachali; prin urmare prepositulu trebuie se fia esemplu viu de vietia corecta monachale in tóte privintiele.

2. A fia bisericosu, va se dica: a nu se retrage dela frecuentarea regulata si acurata a servitiulu dumnediescu.

3. A priveghia, ca servitiulu dumnediescu

se se implinésca totu-deuna dupa tipicu, era cantarea si cetirea se fia evlaviosa si edificatoria.

4. A nesui, ca intregu personalulu monastirescu se cerceteze servitiulu dumnediescu acuratu si regulatu, si pre timpulu servitiulu dumnediescu se nu-lu ocupe pre acel'a cu altu felu de lucru.

5. A lua parte la prandi si cina cu ceialti, si numai in casuri de totu estraordinarie a se abate dela acesta regula.

6. A dispune, ca se se cetésca vietia santiloru séu altu prologu, precum aceea o prescrie tipiculu.

7. A nu absentá din monastire fara cauza indestulitóre, nici a lasá, ca fratii fara scirea si binecuvantarea lui se mérga unde-va din monastire.

8. A se perfectiuna in sciintie si cunoscentie canonice, dogmatice si biserico-istorice.

9. A nesui, ca si fratii se se perfectiuneze in sciintiele bisericesci, in cantari si in cunoscentia vietiei santiloru.

10. A fia conscientiosu in averea monastiresca, si a dispune, cá celu mai aptu dintre ieromonachi se se puna de economu.

11. A tiene adeseori cu fratii esortatiuni pentru cultura si disciplinarea loru, si pentru indreptarea moravuriloru unuia séu altuia dintre frati, carele cu purtarea sa a datu ansa la aceea.

12. A ave in sustienerea disciplinei monachale perseverantia, si priveghiare neadormita, dara si rabdare si modestia.

13. A nesui, ca scóla monastiresca se fia in ordine buna, si ca cei mai calificati dintre frati se se desemne de invetatori. —

§. 81. Fiindu cá fundatori fundatoriloru dau in scrisu intentiunea loru, candu mandléza acelea sante locasiuri impunendu si unele indeboratori, ce trebuiecu pazite nestramutati, pentru aceea prepositulu este detoriu a dispune, ca cartea fundatiunale a monastiei celu putienu odata in anu se se cetésca in sinodulu monastirescu, parte pentru aducerea aminte de fundatori, parte pentru implinirea acurata a indeboratoriloru cuprinse in fundatiunea fundatoriulu de monastire.

§. 82. Pentru cauzele de logodna si matrimoniali a credinciosiloru, cari neavendu biserica loru propria se tienu de biserica monastiei, consistoriulu eparchialu deléga pre celu mai indemana scaunu protopresviteralu.

§. 83. Credinciosii atinsi in paragrafulu precedente nu au nici o incurgere in trebile monastiei.

§. 84. Monastirile femeesci cadu intr'o categoria cu cele barbatesci, prin urmare monastirile femeesci, monachiele, si igumensesele au un'a si aceea-si chiamare, ca si monastirile barbatesci, monachii si prepositii. —

Capu IV. Eparchia.

§. 85. Eparchia este intrunirea mai multoru parochii, protopresviterate, si monastiri, in fruntea caroru sta episcopulu, carele intru intiesulu canóneloru necurmatu este detoriu a lucra medlocitu si nemedlocitu pentru religiositatea si luminaura preotimei si poporulu.

§. 86. Afacerile eparchiale se indeplinescu:

- 1) Prin sinodulu eparchialu.
- 2) Prin consistoriulu eparchialu.

Art. I. Sinodulu eparchialu.

§. 87. Sinodulu eparchialu este reprezentantia eparchiei si se compune din deputatii clerulu si ai poporulu eparchialu, si afara de episcopulu, respective Archiepiscopulu diecesanu consta din 60 membri, dintre cari 20 sunt preoti, 40 mireni, era in dieces'a Caransebesiului in numerulu celoru 40 mireni confiniulu militariu alege 10 deputati.

§. 88. Membrii sinodulu eparchialu se alegu pre 3 ani, si se potu si realege.

§. 89. Sinodulu eparchialu se tiene regulatu odatu in anu la Dumineca Tomei, era in casuri urgenti se póte conchiama si estraordinariu.

§. 90. Convocarea sinodulu se face prin episcopulu eparchialu, respective Archiepiscopulu eparchialu, era in casu de vacantia prin consistoriulu respectivu.

§. 91. Membrii sinodulu eparchialu se alegu in modulur urmatori:

a) Fia-care diecesa se imparte in 20 cercuri electorali proportiunante.

b) In fia-care cercu se alege 3 deputati, adeca unu preotu, si doi mireni, si anume preotulu prin toti preotii, era mireni prin toti membrii sinódeloru parochiali din cerculu electorale, spre care scopu.

c) Consistoriulu diecesanu denumesce pentru fiacare cercu electoralu cata doi comisari consistoriali, adeca pentru preoti unulu din cleru, era pentru mireni unulu din mireni.

d) In diu'a prefapta preotii se coaduna la loculu desemnatu, si sub presiedintia comisariulu consistorialu alegendu si doi barbati de incredere si unu notariu numai-decatu purcedu la alegere, care se efeptuesce, séu prin votare publica séu lu cererea unei tertialitati a alegatoriloru prin votare secreta. Acel'a care a intrunitu majoritatea voturiloru se prochiama de deputatu, se probeve cu credentiunulu subscriu prin comisariu, barbati de incredere si notariu, era despre actulu alegerei luandu-se protocolu si subscriindu-se prin sus amintitii, se substerne consistoriulu eparchialu spre sciintia.

e) Incatu pentru alegerea deputatoru mireni comunele bisericesci se coaduna in sínóde parochiali; asemenea sínóde se constituiescu astfelu, ca alegatori si-alegu pre presiedintele, pre doi barbati de incredere si unu notariu. Pur-

cediindu la alegere fia-care alegatori votéza pentru doi deputati deodata. Votarea este publica, éra la cererea a 20 alegatori póte fi si secreta prin siedadu.

Aclamatiune nu este permisa.

f) Despre actulu alegei se ie protocołu, in care se scriu tóte voturile, éra in casu de votare secreta i se alatura si siedadu ce contienu voturile.

g) Finindu-se votarea in presen'tia alegatorilor se incheia, constatandu-se si publicandu-se rezultatulu alegei se subscrie prin presiedinte, barbati de incredere si notariulu, se sigileza cu sigilulu parochialu si alu presiedintulu seu a vre-unii barbatu de incredere, cá la timpulu seu se-lu duca la comisariulu consistorialu.

h) In timpulu defiptu toti tramisii barbati de incredere a sinódeloru electorali din unu cercu alegatoriu se coaduna la loculu desemnata spre acestu scopu, aducendu cu sine protocołu electorali sigilate in modulu prescriu sub. lit. g. Ací sub presiedintia comisariulu consistorialu toti laolalta forméza colegiulu de scrutiniu, alegendu-si unu notariu pentru duce-re-a protocołulu.

In presen'tia tuturor se desfacu prin comisariulu consistorialu protocołu colegioru electorali si se cetescu cu voce inalta numerandu-se voturile si inscriindu-se in protocołu.

Acei doi individi, cari au cajatu mai multe voturi numai decat se prochiama de deputati si se provedu cu credenționalulu. In casulu, candu doi insi au intrunitu asemenea voturi, intre densi decide sórtéza esecutata de locu in fatia loculu.

Atatu protocołulu colegiulu de scrutinare, catu si credenționalele se subscriu prin comisariulu consistorialu si prin toti coialti membri.

Protocołulu se subterne prin comisariulu consistorialu, ée credenționalele se imannéza alesiloru deputati.

i) Alegatori sunt toti aceia, cari posedu calitaté prescrie in §. 6.

k) Formarea cercurilor electorali in proportiune catu se póte mai drépta, asemenea defigerea loculu de alegere pentru preoti si de scrutinare p'entru mireni, si denumirea comisariilor, precum si luarea mesurorulu necesarie spre alegere—pana la o alta dispusetiune din partea sinodulu eparchialu—este afacerea consistoriulu eparchialu.

l) Alegeri deputatilor se efeptuescu in restimpu de 6 septemane, inainte de Dumineca Tomei, si au se fia ordinate si publicate astfelu, incatu pentru mireni intre alegei se scrutinare si éra-si intre acés'a si deschiderea sinodulu se intrevina unu restimpu celu pucinu de 8 zile.

§. 92. Presiedintele sinodulu este Episcopulu, respective Archiepiscopulu, ée in casu de impedecare seu vacantiu locutiitorulu lui.

§. 93. In diu'a deschiderei sinodulu eparchialu se tiene sánt'a liturgiá cu chiamarea sántululu Duchu.

§. 94. Dupa acés'a membrii sinodulu coadunandu-se la loculu destinat, presiedintele inainte de tóte chiama la oficiulu notarialu provisorie unu numeru potrivit dintre cei mai tineri membri si deschide siedadintia prin o cuventare solena.

Dupa aceea se p'urcede la verificarea membriloru, cari fiindu preste diumetate verificati si-alegu numerulu recerutu de notari ordinari si cu acés'a sinodulu este constituitu.

§. 95. Sinodulu asiá constituitu, nainte de tóte si-staverese regulamentulu pentru afacerile interne.

§. 96. Agendele sinodulu eparchialu sunt urmátorele.

1. Ingrigirea pentru sustinerea libertatei religionarie si autonomiei bisericéi in intielesulu legiloru.

2. Alegerea Episcopulu si presentarea lui la sinodulu Episcopescu (in casu pentru alegerea Archiepiscopulu vedi dispusetiunile pentru alegerea Metropolitulu.)

3. Ingrigirea si controlarea averei miscatóre si nemiscatóre a realitatiloru si fonduriloru, cari facu proprietatea Eparchiei.

4. Aducerea otarierii in privinti'a acestoru realitati si fonduri conformu scopulu, pentru care s'au infintiatu.

5. Alegerea membriloru consistoriulu eparchialu.

6. Consultarea si aducerea mesurorulu trebuinciose pentru radicareá culturi poporulu eparchialu prin scóle populari, capitali, gimnasiali, reali, teologice si pedagogice.

7. Consultarea si aducerea mesurorulu trebuinciose pentru disciplinarea preotiméi si a poporulu eparchialu.

8. Ingrigirea pentru aflarea midióceloru spre inaintarea culturi creścerei, tineriméi scolare, si pentru delaturarea pedeceloru in privinti'a acés'a.

9. Ajutorarea bisericiloru si scólorulu serace.

10. Ingrigirea pentru cultivarea si pregătirea barbatorulu harnici spre servitiuri bisericéi si scolari prin stipendii.

11. Escrierea de colecte pentru scopuri bisericéi, scolari, fundationali si filantropice.

12. Consultarea asupra greutatiloru, ce s'ar aretá in efe-tuireá unoru institutiuni bisericéi.

13. Stabilirea bugetulu anualu, esamianarea ratiociniorulu senatulu episcopescu si in fine defigerea salariorulu din fundurile eparchiali.

14. Onorarea cu bani a vreunii opu sci-

tificu privitoriu la ori-ce ramu de sciintie bisericéi si scolari.

15. Facerea dispusetiuniloru necesari pentru arondarea cercurilor electorali si efeptuirea actulu de alegere pentru sinodulu eparchialu.

Appendice.

Alegerea Episcopulu diceasanu.

§. 97. Episcopulu se alege prin sinodulu eparchialu dintre barbati cualificati spre acés'a tré lu.

§. 98. Pre timpulu veduviei scaunulu Episcopescu, consistoriulu eparchialu duce trebile eparchiei in intielesulu institutiuniloru bisericéi, ferindu-se de ori ce inoire seu schimbare; staruiese, cu alegerea de Episcopu se se face in restimpu de 3 luni, si face dispusetiunile trebuinciose p'entru convocarea sinodulu eparchialu spre alegerea epulu, cerendu-si invetiaturi Metropolitulu, carele inea se va ingrigi, ca in timpu de 3 luni se se integése scaunulu veduvitu episcopescu, si va sprigini pre concerintele consistoriu in acés'a la lui nesuítia.

§. 99. Alegerea o va conduce seu Metropolitulu seu mandatiaru lui autorisatu spre acestu scopu.

§. 100. In presen'tia dilei de alegere se tiene priveghiare dupa tipiculu Rosaliloru, si in insasi dí de deschidere a sinodulu sánt'a liturgiá totu acela-si tipic.

§. 101. Dupa finitulu servitiulu Domnedicescu presiedintele deschide sinodulu cu o cuventare corespundetóre impregiurariu a actulu alegerei.

Dupa aceea constituindu-se sinodulu in modulu prescriu in §. 49. se p'rocede la actulu de alegere.

§. 102. Alegerea se face in secretu prin siedadu. Fia-care alegatoriu scrie pre o siedadu numele aceluia, pre carele lu cunósce vrednic de Episcopu, si dupa cum se va strigá de presiedintele se duce si pune siedadu in un'a destinata, dupa ce au votasutu toti membrii sinodulu, presiedintele si notarii sinodali, cari impreuna cu doi barbati de incredere alesi de sinodulu sinuulu seu facu organulu de scrutinare, numera siedadule, luandu un'a cate un'a din urna, in care s'au pusu si bagandu-le in alta urna, ce va stá ga't'a si aflandu-se numerulu siedadeloru corespundetoriu cu numerulu alegatoriloru, presiedintele la vederea tuturor si a barbatorulu de incredere redica pre rondu siedadule din urna, cetesce in audiulu tuturor numele scrisu in ele, notarii totdeun'a insemna voturile, si in urma incheindu s'rutinulu, se publica sinodulu rezultatulu alegerei si se p'etrece la protocołu.

De alesi se privesece acela, care a intrunitu majoritatea absoluta a voturiloru.

Protocołulu alegei subscriu de presiedinte, notari si barbati de incredere se transpue sinodulu episcopescu pentru p'etractarea canonica si subscriere la Majestatea Sa.

§. 103. Siedadintele sinodulu de alegere sunt publice; sinodulu inese din cause momentóse póte tiné si siedadintie secrete.

In siedadintie secrete publiculu nu póte luá parte.

§. 104. Metropolitulu deca a condusu in persona sinodulu de alegere, póte conchiama la loculu alegei pre Episcopu, ca numai de cátu se tiene sinodulu episcopescu pentru p'etractarea sinodale a actulu de alegere a noului Episcopu si a asterne Majestatei Sale atatu actulu alegei, catu si votulu sinodulu episcopescu spre urmada pré inalta intarire a nou alesulu Episcopu.

Ée' deca Metropolitulu na luat parte la sinodulu de alegere, atunci primindu actulu alegei, provóca fara intardiare la resiedinti'a sea sinodulu episcopescu si preda acés'a actele de alegere spre p'etractare canonica.

§. 105. Dupa urmarea prénaltei intariri a noului Episcopu se sántiesce acés'a prin Metropolitulu dupa rondulé bisericéscu si se denumiese unu mandatiaru metropolitianu carele introduce pre noulu Episcopu in eparchia si p'roctesce in biseric'a catredale episcopéscu gramát'a metropolitiana la inceputulu santei liturgií, carea o va tiné noulu Episcopu cu o asistenta cuvinióscu din clerulu seu.

Episcopulu provédutu cu intarirea pré-nalta depune inaintea Maj. Sale juramentulu de fidelitate.

§. 106. Episcopulu primindu fundulu instructu alu Episcopiei de la epitropii eparchiali prelange unu inventariu, este detoriu a-si pune unu economu din clerulu mirénu monachulu, carele va avé insarcinarea a priveghia asupra fondulu instructu si a duce ratiociniu despre p'ereceptiunile si erogatiunile Episcopulu.

Economulu va fi respundetoriu Episcopulu pentru tóte, éra Episcopulu senatulu episcopescu alu Consistoriulu eparchiale, pentru tóte, cate a primitu spre folosire.

Pentru aceea este de lipsa, ca economulu se se predee averea nemiscatória si miscatória economica prelanga inventariu, precum aceea s'a predata si Episcopulu.

Deca Episcopulu n'ar voi se tiene economu, atunci Metropolitulu are dreptu alu silé la aceea. Economulu este detoriu a pastrá nestirbata averea Episcopiei si pre timpulu veduviei scaunulu episcopescu.

§. 107. Episcopulu primindu odórele bisericéi alu Episcopiei de la epitropii eparchiali, va insarciná pre protodiacomulu seu capelanulu seu, ca se póte grige de acestea odóre, ca

adeca nimicu se se instraineze din ele si se sustienu in curatia; si fiindu cá pentru aceste odóre inusu si Episcopulu este respundetoriu, si cele perdité e detoriu ale deplini, pentru aceea inventariulu despre acestea odóre este a se tiene nevatenatu, si lucrurile, cari prin dese intrebuntariu seu prin vechimeá loru s'au stricatu si nu se mai potu intrebuntia, ale insemni in acela-si inventariu.

§. 108. Episcopulu respective Archiepiscopulu are dreptu se face testámentu numai despre jumatare din avarea sea, éra morindu fara testamantu tóta avarea cade eparchiei. Prin urmare facendu testamentu, dupa detragerea detoriiloru si speselor de ingropatiune, legatele lui se vor platí numai pana la jumateá averei sele.

§. 109. Intréga bibliotec'a Episcopulu repositatu remane proprietate eparchiale si se intrunesce cu bibliotec'a eparchiale.

Art. II. Consistoriulu eparchialu.

§. 110. Consistoriulu eparchiale este organulu administrativu si judecatorescu permanentu in trebile bisericéi scolari si fundationali in diceasa intréga.

§. 111. Presiedintele naturalu alu Consistoriulu esto Episcopulu respective Archiepiscopulu.

§. 112. Membrii Consistoriulu sunt parte ordinari, parte onorari; toti se numescu asesori consistoriali, si au votu decisivu.

„Asesori consistoriali“ nu potu fi ruditi intre sine pana la alu siesleá gradu de sange si patrulea de cuscria.

§. 113. Consistoriulu se imparte in trei senate separate si anume:

1. In senatulu strinsu bisericescu,
2. in senatulu scolariu,
3. in senatulu epitropescu.

§. 114. Fie-care senatu indeplinesce afacerile tienetóre de competinti'a sa independinte, sub titulu generalu de „Consistoriu eparchialu“ respective „Archidicesanu.“

§. 115. Senatulu strinsu bisericescu se compune din membri ordinari (salarisati), si din onorari, toti din cleru si din unu defensore matrimonialu, care póte fi si mirénu.

Senatulu scolariu, precum si senatulu epitropescu asemenea se compune din membri ordinari (salarisati) si onorari, in o tertialitate din cleru si dóce tertialitati din partea mirencéscu.

Defigerea numerulu membriloru fie-caru senatu se resérva respectiveloru sínóde eparchialu.

Unu secretariu salarisatu, care póte fi preotu seu mirénu indeplinesce afacerile notariale in fine unu archivariu si unu numeru potrivit de scrietori indeplinescu agendele de manipuliatiune in tóte trei senatele.

Consistoriulu eparchialu are si unu fiscalu consistorialu, care totu deodata póte fi si defensoru matrimonialu.

§. 116. Atatu asesorii ordinari, catu si cei onorari se alegu prin sinodulu eparchialu.

Pentru posturile asesorale a senatulu strinsu bisericescu, sinodulu eparchiale prin votisare secreta cu majoritate absoluta de voturi alege pre numerulu recerutu si-lu subterne episcopulu respective Archiepiscopulu spre intarire.

Deplinirea posturiloru de asesori consistoriali la celelalte dóce senate se efeptuesce totu in acelu modu inese cu ceea deosebire, cá barbati, cari au intrunitu majoritatea absoluta a voturiloru, se privescu si se prochiama numai decat de alesi finalminte.

Asesorii senatulu strinsu bisericescu se alegu pre viétiá, asesorii celoru-lalte dóce senate inese se alegu pentru durateá unui periodu de alegei la sinodu (§. 88.), potu fi realesi.

§. 117. Asesorii consistoriali debue se fie barbati deplinu cualificati si bine meritati pre terenulu bisericescu si scolariu, ée' dela acei membri ai senatulu episcopescu, cari manipuléza averea, se cere si o cautiune corespundetória.

§. 118. Episcopulu respective Archiepiscopulu diceasanu ca presiedinte ordinariu alu intregulu consistoriu póte denumi dintre asesori de tagma preotiésca unu locutiitoriu (vicariu) alu seu, care in casu de absinti'a Episcopulu, respective a Archiepiscopulu se-lu suplínéscu in ducerea presididulu, éra in casu de mórté se conduca impreuna cu Consistoriulu afacerile bisericéi in eparchia preste totu, pana la alegerea noului episcopu.

Murindu episcopulu fara de a fi denumitu locutiitoriu, afacerile aceluia-si le va esercitá celu mai betranu asesoru ordinariu consistoriale din partea preotiésca.

In casu de necesitate póte episcopulu concede ducerea presididulu in senatulu scolariu si epitropescu si unu asesoru din aceste senate fia acela preotu, fia mirénu.

§. 119. Defensorele matrimonialu, precum si personalulu de manipuliatiune se denumiese prin presididulu ordinariu, ée' fiscalulu si secretariulu consistoriale se alege prin Consistoriu in sesiuni plenare cu majoritatea absoluta de voturi a membriloru presinti din tóte trei senatele.

§. 120. Asesorii, defensorele, si secretariulu Consistoriulu depunú juramentu de functionare consciéntósa, sunt stabili, si numai in casuri de escese grave, constatate pre calea procesulu disciplinariu se potu suspinde seu amová.

Fiscalulu si personalulu de manipuliatiune se potu schimbá.

Appendice.

Agendele deosebitorulu senate consistoriale.

A. Senatulu strinsu bisericescu.

§ 121. Agendele acestui senatu sunt:

1. A dejudecá trebile tienetóre de sacramenti si de tipicu.

2. A priveghia asupra portarei bisericése, si morale a preotiméi, calugeriloru si poporulu.

3. A nisiu, ca bisericile se se sántiesca si se se inseztreze cu icónele, vasele, candeléle si cartile trebuinciose.

4. A priveghia ca protocołu botezatiloru, conunatiloru, si mortiloru se se duca amesuratu ordinatiloru sustatóre.

5. A nesui, ca sínódele parochiali, protopresviterali si monastiresci se-si implínéscu detoritiele dupa cele ordinate in acestu statutu organicu.

6. A dispune, ca protopresviterii in totu anulu se substérna Consistoriulu conserierca preotiméi si poporulu tractualu.

7. A priveghia, ca bisericile cele nou edificande sa se cladése conformu canóneloru.

8. A ordiná comisiune permanenta pentru esaminarea celoru ce au a se inaintá in trépta preotiésca (v. §. 13), esaminandu-lu va depune o tascu de 20 fl. care numai in casu de seracia documentata se póte iertá.

9. A judecá despre escesele preotiméi si poporulu, ce privescu detoritiele loru bisericési.

10. A decide in instantia a dóu'a causele apellate de la scaunele protopresviterale, si cele substernute din oficiu.

11. Dupa mórtéa episcopulu se ocupe conducerea Eparchiei, se insciintieá pre Metropolitulu si guvernulu tierci despre mórtéa episcopulu, se nisiúése ca si pana la venirea noului episcopu se mérga in eparchia tóte dupa cuvintiá, a starú, ca in decursu celu multu de trei luni de la reposarea episcopulu se se convocé sinodulu eparchialu pentru alegerea episcopulu.

B. Senatulu scolariu.

§ 122. Agendele acestui senatu sunt:

1. A lucrá pentru bunasterea si prosperarea scólorulu mari si mici confessionali.

2. A ingrigi despre procurarea celoru mai corespundetorie carti scolare si acelea ale asterne sinodulu eparchialu spre aprobare.

3. A priveghia asupra perfectioru si portarii morale a profesoriloru si invetiatoriloru.

4. A propune sinodulu eparchialu spre remunerare pre acei barbati literati, cari prin edarea vr'unui opu in ori care sfera scolare s'a meritatu.

5. A dispune cele de lipsa, ca tinerimea confessionale, carea frecuentéza scólele de alte confesiuni, se invetie doctrina religioúe nóstre, cercetése biseric'a nóstra, si se se cuminece in posturile prescrie prin urmare:

6. A pune catecheti pentru toti tinerii nostri confessionali, aflese ei in ori ce scóla de alta confesiune, si pedecéle ce s'ar ivi in privinti'a acés'a, ale delaturá.

7. A prefige terminulu pentru esaminarea aceloru individi, cari aspira la ocuparea vr'unui postu profesoralu seu invetiatorescu.

8. A denumi o comisiune esamiatóre de trei membri.

9. A starú, cá numai acei individi se se puna de profesori in gimnasiéle confessionale, cari sunt bine pregatiti si cari au depusu esamenu inaintea comisiunii ad hoc, cu succesu bunu din studiile cari ei au sa le predec. (filologicé, matemático-naturale si istorice, din cunósinti'a limbiloru clasice si patriotice, precum si din literatur'a limbei romane).

10. A starú ca de profesori in institutulu clericalu se se asiedé astfelu de individi, cari au depusu esamenu din sciintiele teologice, pedagogice, din dreptulu canonicu din tipicu si cantarile bisericése; éra de profesori la institutulu pedagogicu astfelu de individi, cari au depusu esamenu din sciintiele pedagogice, tipiculu si cantarile bisericési.

11. A starú ca de invetiatori la scóle capitale si populare se se inainteze astfelu de clerici si pedagogi, cari au absolvatu cursulu teologicu, si din studiile pedagogice au depusu esamenu cu calculu bunu;

12. A clasificá pre cei esaminati strinsu, si ale dá calculu „distinsu“, — „bino“ — „suficientu“ — „neindestulitoriu“.

13. Celu esaminatu, carele capeta calculu neindestulitoriu a-i dá voia spre repetirea esamenu carele nu se mai póte repeti, deca si a dóu'a óra au reportatu calculu de neindestulitoriu“.

§ 123. Senatulu scolariu va starú cu tóte putincioúele medióce, ca punctele 7—11 din § precedinte strinsu se se padiésca atatu de catra comunéle bisericési, catu si de catra individi, cari aspira la postulu profesoralu si invetiatorescu; si a desluci comuneloru bisericési la casuri oculte, ca ele se binele loru sa asculte de ordinatiunile autoritatii supreme scolare, carea a adusu asemene mesuri spre naintarea si inffiorarea culturi populare.

§ 124. Senatulu scolariu va intari in posturi pre profesori si invetiatori.

La acestu privilegiu va fi cu cea mai mare bagare de séma, ca alegerea de profesori seu de invetiatori sa fia facutu cu observarea prescri-seloru acestui statutu organicu.

§ 125. Individi esaminandi pentru profesur'a teologica, gimnasiala si pedagogica au a de-

pune o taxa de 20 fl. era cei pentru invetiatori ai scolelor reale, capitali si populare de 10 fl.

Tacs'a acesta numai in casu de seracia documentata se pote iert'a.

§ 126. Senatul scolariu va forma o cassa din tacsese esamenelor, care va fi proprietatea fondului scolariu eparchialu.

§ 127. Senatul scolariu e îndatorat a transmite din timp în timp unulu său doi comisari din sinulu seu spre cercetarea scoleloru.

§ 128. Senatul scolariu va starui la sino-dele parochiale si protopopesici, ca comunele bisericicesci se zidesca scoli si locuinte pentru personalulu profesoralu, respective invetiatorescu unde lipsescu acelea, si ca se face lefi potrivite chiamarei lui celei grele.

§ 129. Senatul scolariu si-implinesce chiamarea dupa instructiunile si mesurile sinodului eparchialu, pentru aceea va fi detoriu a report'a pre largu sinodului eparchialu, despre starca scoleloru si a invetiamentulu, si a face propuneri pentru melioratiunea trebei scolare pre bas'a esperiantiei castigate pre acestu campu.

§ 130. Senatul scolariu va ordina in totu anulu pre timpul ferieloru conferintie invetiatoresci, si spre conducerea loru va denumi comisari din corpulu profesoraloru, si alu invetiatoriloru, cari apoi dupa instructiunea senatului vor raport'a despre rezultatulu loru.

§ 131. In fine senatul scolariu pertracteaza si decide cauzele disciplinari a profesoriloru si invetiatoriloru.

C. Senatul epitropescu.

§ 132. Agendele acestui senatu sunt:

1. A conduce si manipula averea miscatori'a si nemiscatori'a a episcopiei si a pretioase, biblioteca si fundulu instructu, precum si pentru fundatiunile episcopiei, respective arhiepiscopiei.

2. A compune unu inventariu despre tota averea sus amintita.

3. A compune bugetulu anualu si alu present'a sinodului eparchialu spre pertractare si staverire.

4. A duce ratiociniu anualu esactu despre perceptiuni si erogatiuni, si a-lu substerne sinodului eparchialu spre revisiune.

5. A alege din sinulu seu pre casieriu si controloru.

§ 133. Bani si alte hartii de pretiu, precum si documentele realitatiloru si fonduriloru se pastrau in cass'a de fieru, prevediuta cu trei chieci dintre cari un'a se va pastra la unu membru alu senatului desemnatu de acest'a spre aceea, a dou'a la cassieriu si a treia la controloru.

§ 134. Pentru dannele escaste in averea episcopiei din negrige seu culpositate, presedintele si membrii asesori ai senatului epitropescu sunt respundetori.

§ 135. Senatul epitropescu va priveghia pentru sustinerea si integritatea averei, va nesui pentru incassarea regulata a intereselor, arendiloru si a altoru venite, pentru neintardiat'a elocare fructifera a baniloru disponibili in cass'a de pastrare seu in hartii de statu.

Elocarea de bani la privati este concessa numai pre langa cautiune in realitati de pretiu intreitru intabulata in loculu primu.

§ 136. La reposarea Episcopului respective Archiepiscopului, fia-care senatu consistoriale desemma cate doi membri din sinulu seu spre a pazi ora mörtei episcopului, si dupa urmarea acesteia spre a sigila numai decatu dolafele si odaile si spre a dispune cele de lipsa pentru ingropatiunea cuviincioasa. In diu'a urmato're dele gatii senatului epitropescu in present'a celoru laki patru membri consistoriali mai sus amintiti, inventeaza averea si hartieles reposatului, separandu cele ce sunt proprietatea eparchiei, de cele ce sunt proprietatea lui.

Din ceste din urna se vor plati detoriile si legatele legali, si se vor reintregi tote acelea pretioase si odore bisericesci, bibliotece si fundulu instructu, cari pre timpul vietiei repausatului au peritu seu sau stricatu.

§ 137. Dupa alegerea noulu episcopu, senatul epitropescu pred'a acelu'a la intrarea lui in scaunulu episcopescu pre langa inventariu odorele si pretioasele bisericesci, bibliotece si cel'alaltu fundu instructu de economia spre intrebuintiare.

D. Preste totu.

§ 138. Fia-care senatu consistoriale in tote obiectele pivitorice la chiamarea sa, si-duce decisiunile sub presidulu susu normatu, si in presint'a celu putionu a patru asesori ai sei prin majoritatea voturiloru.

Candu voturile sunt egali, dirima votulu presiedintelui.

§ 139. Decisiunile deosebitoru senate consistoriale, se punu numai decatu in lucrare afara de cele apelabile, cari in casu de apelatiune sunt a se substerne consistoriulu metropolitanu spre decidere finale.

§ 140. Siedint'a plenaria a consistoriulu eparchialu consta din toti asesori deosebitoru senate, incatu acei'a din absentia seu alta cauza nu sunt impededati a participa la ea.

In siedint'a plenaria se efectue scele alegere oficialeloru, cari vinu de a se alege prin consistoriu, in ea se face dispusetiunile necesarie pentru sinodulu protopopescu, si congresulu nationalu eparchialu bisericescu, si pertractarea deferintieloru escate din acel'a-si, incatu nu cadu in sfera activitatii amintiteloru corporatiuni representative.

§ 141. Cauzele dogmatice si pure spirituale se decidu finalminte prin episcopulu respective Archiepiscopulu diecesanu.

E. Specialu.

§ 142. Consistoriulu din Oradea-mare si mai departe romanc in activitate, si are a se acomoda intru tote dispusetiuniloru acestui statutu organicu.

Capu. V. Metropolia.

§ 143. Metropoli'a este intrunirea mai multoru eparchii prin legatura canonica pentru sustinerea unitatii institutiuniloru si intereseloru generali bisericesci, si form'za provinci'a metropolitana cu metropolitulu in frunte.

§ 144. Afacerile metropoliei se indeplinescu:

1. Prin congresulu nationalu bisericescu (sinodulu metropolitanu).
2. Prin Consistoriulu metropolitanu.
3. Prin sinodulu episcopescu.

Art. I. Congresulu nationalu bisericescu.

§ 145. Congresulu nationalu bisericescu este reprezentantia intregii provincii metropolitane a romaniloru de relegea greco-orientala din Ungaria si Transilvania.

§ 146. Congresulu nationalu bisericescu consta din 30 reprezentanti din cleru si 60 reprezentanti mireni; prin urnare fia-care diecesa tramite la congresulu nationalu cate 10 deputati din cleru si cate 20 din mireni. Dintre deputatii mireni ai diecesei Caransebesului 10 cadu pre confiniulu militare.

Metropolitulu si Episcopii sufragani ca atari sunt membrii congresului.

§ 147. Presiedintele congresului este metropolitulu, era la casu de impededarea acestuia presidiulu congresului lu conduce episcopulu celu mai betranu in functiune.

§ 148. Fia-care eparchia se imparte in 20 cercuri electorali, si fia-care cercu electorale alege unu deputatu mirenu, era protimea din doue cercuri impreunate intr'unu colegiu alege unu deputatu din cleru, urmandu-se modalitatiile prescise pentru alegerea deputatiloru sinodului eparchialu (§ 91).

Formarea cercurilor de alege pana la o alta dispozitiune urmandu din partea congresului se concrede consistorieloru eparchiali.

§ 149. Asupra validitatii actiunii de alege la casu de reclamatiune decide congresulu.

§ 150. Deputatii congresului se alege pre periodu de 3 ani, cu a carui expirare se escriu alegeri noue, celu multa in restimpu de trei luni.

Deca in decursulu unuiu periodu de alege vre-unu deputatu ar' fi moritu ori ar' si resignatu, ori ar' fi perditu dreptulu de a fi alesu, in loculu acestuia se escrie alege noua pentru restulu periodulu congresuale.

§ 151. Convocarea congresului se face, in intielesulu articulu 9 de lege pre langa facutu' in sciintiare Majestatei Sale, prin metropolitulu, era in tempulu veduviei prin consistoriulu metropolitanu, si se publica atatu prin cercularele indreptate catra consistoriele eparchiale, catu si prin jurnalulu, ce servescu de regula pentru publicarea acteloru metropolitanu.

§ 152. Congresulu se convoca ordinaru la trei ani odata si adeca totudeun'a pre 1/13 octobru a anulu antaiu dupa alegerea deputatiloru, era cerendu necesitatea si mai adegreeori.

§ 153. Ordinea afaceriloru interne o determina congresulu.

§ 154. De competint'a congresului se tiene:

1. Ingrigirea pentru sustinerea libertatii religiozari si autonomici bisericei romane ortodoxe.
2. Regularca si conducerea tuturoru trebiloru bisericesci, scolari, si fundationali pentru intreg'a metropolia.
3. Alegerea Metropolitulu si alegerea asesoriloru consistoriulu metropolitanu.

Apendic. Alegerea metropolitulu.

§ 155. Pentru alegerea de Metropolitu si Archiepiscopu, congresulu se compune din 120 de deputati, la cari Archidiecea concura cu jumetate, er' celelate eparchii la oalta cu cealalta diumetate din numerulu prefectu, prin urmare pentru numerulu presinte alu eparchieloru Archidiecea concura cu 60, er' eparchia Aradului si a Caransebesulu cu cate 30 de deputati, alesi dupa modalitatea prescisa in § 148. De sine intielegendu-se, ca Archidieceani la acestu casu in fie-care cercu de alege, alegeu cate doi deputati, si ca deca mandatulu deputatiloru pentru congresulu mai dinainte deja alesi, inca n'a expiratu, numai pentru numerulu, ce mai lipsesce, se facu alegeri noue.

In congresulu compusu asi'a pentru alegerea Metropolitulu, Episcopii sufragani, deca nu sunt alesi de deputati; nu au votu la alegerea Metropolitulu.

§ 156. Congresulu pentru alegerea de Metropolitu se convoca conformu acelora-si dispozitiuni, cari sunt statorite in § 151 cu respectu la congresulu ordinaru, prin consistoriulu metropolitanu in terminu celu multa de trei luni, dupa repausarea Metropolitulu.

§ 157. La alegerea Metropolitulu se observ'eza urmato'rea ordine:

1. In pres'ra dilei de alege la 3 ore dupa mediadi se aduna membrii congresului in biserica cadetrala si trimitu o deputatiune la comisariulu enisu din partea Consistoriulu metropolitanu care pre acestu timpu se va afla in residint'a metropolitanu, spre a-lu invita la adunarea premergetoria. Dupa ce acest'a s'a infatisiatu, cetesce actele despre repausarea metropolitulu si despre convocarea congresului spre alegerea unui nou Metropolitu, cu aceea pro-

vocare, ca pre diu'a urmato're la 9 ore fiecare membru se aduca cu sine o siedula, pre care e incrisu numele celui'a pre care lu voesce a se alege de Metropolitu.

2. Dupa fineza acestui acti pregatoriu se tiene priveghiare dupa tipiculu Rosaliloru.

3. In diu'a urmato're la 9 ore se aduna toti membrii alegatori er' in biserica, se invita Comisariulu congresului, care dupa invocarea ductioni santu ocupa presidiulu si deschide siedint'a cu o cuventare potrivita actului de alege, la care raspunde unu membru congresuale designatu spre aceea.

4. Dupa acest'a comisariulu provoca pre cei mai tineri membri a ocupa interimalu locurile de notari, apoi se purcede la verificarea membriloru, notariloru si a trei scrutatori in sensulu regulamentulu pentru afacerile interne a congresului.

5. Deca ori din Archidiecea de o parte, ori din eparchiele sufragane de alta parte s'ar areta mai multi membrii alegatori, decatu jumetate, atunci prin sorte se scotu dela votisare din partea precumpanitoare atati membri, cati sunt de lipsa spre a sustiene paritatea ambeloru parti.

6. La capulu mesei presidiale se asiadia o urna, carea se pazesce de cei trei scrutatori asi'a ca fiecare alegatoriu se pote lesne si pre ronu a se apropi'a de urn'a alegeri; pana nu vor fi strigati la votu, sunt detori a siede in liniisce pre scaunele loru, ce sa nu se conturbe ordinea.

7. Fiindu tote pregatirile facute, notariulu generale striga dupa lista pre fia-care membru congresuale spre a pune in urna siedula impaturata de votisare pre ronu pana in fine fara intrerumpere.

8. Finindu-se darea sieduleloru, comisariulu metropolitanu numera siedulele scoitendule din urna si punendu-le in alta asemenea urna.

Deca numerulu sieduleloru nu corespunde numerulu votantiloru, acelea se cas'za prin ardere, si membrii congresului se provoca a pregati alte siedule, si ale pune in urna dupa ordinea prescisa.

9. Aflandu-se numerulu sieduleloru corespundetoriulu numerulu votantiloru, comisariulu metropolitanu le sco'te un'a cate un'a din urna, le desputara, si cu voce inalta cetesce numele alesulu in scrisu si pred'a siedula scrutatoriloru spre a o petrece in registrulu de votisare purtatu in trei esemplarie, era siedulele se punu un'a preste alta pre mesa.

10. Dupa ce s'a seversitu inregistrarea voturiloru, acestea se scrutineza si rezultatulu se publica congresului, dupa care siedulele de votisare se ardu acolo in biserica.

11. Deca la prim'a alegere nici unu candidat nu a intrunutu pluralitatea absoluta a voturiloru, presiedintele anuncia alege angusta intre cei doi, cari au intrunutu mai multe voturi, era la casu deca alu doilea si alu treilea dintre cei alesi au intrunutu voturi asemea, alegerea angusta se face dintre toti trei, cari au intrunutu voturile cele mai multe.

La alegerea angusta se observ'eza aceea si ordine ca la prim'a alegere.

12. Deca tote voturile s'au impartitu in doue parti egali, atunci dupa o preconsultare intre membrii congresului se face pre diu'a urmato're alegere noua, si deca si la acest'a ar esi voturile tote impartite in doue parti egali, va urna a treia di o a treia alegere, si deca nici acest'a nu ar duce la rezultat, va decide sörtea intre cei doi, ce au intrunutu tote voturile in doue parti asemeana.

13. Comisariulu congresuale proclama pre celu ce au intrunutu majoritatea absoluta a voturiloru de alesu Archiepiscopu si Metropolitu.

14. Actulu alegeri, subscrisu de presiedintele si notariulu generale alu congresului se transmite din partea congresului la Majestatea Sa spre Prégratiós'a intarire a alesui Archiepiscopu si Metropolitu.

15. Congresulu asc'pta in permanentia sosirea preinaltei resolutiuni de intarire.

16. Dupa sosirea preinaltei resolutiuni de intarire noulu Metropolitu de e Archiepescu se introduce indatu in scaunulu metropolitanu prin congresu; era candu s'ar alege Metropolitulu dintre presbiteri, atunci alesulu se supune esaminarei, canonice prin sinodulu episcopulu, si aflandu-se vrednicu se hirotonesce, si se introduce in scaunulu metropolitanu prin consistoriulu metropolitanu.

17. Dupa sosirea intairei preinalte Metropolitulu celu nou depune inaintea Majestatiei Selezuramentulu de fidelitate.

Art. II. Consistoriulu metropolitanu.

§ 158. Consistoriulu metropolitanu este organulu suprema administrativu si judecatorescu pentru intrég'a provinci'a metropolitanu.

§ 159. Consistoriulu metropolitanu consta:

1. din metropolitulu, ca presiedinte,
2. din episcopii sufragani, si
3. din unu numeru de asesori onorari alesi pre viet'a, prin congresulu nationalu bisericescu din sinulu barbatiloru distinsi din cleru si mireni.

§ 160. Consistoriulu se imparte, in trei senate, si adeca:

1. Senatulu strinsu bisericescu
2. Senatulu scolariu, si
3. Senatulu epitropescu.

§ 161. Fie-care senatu decide in tote obiectele tienatore de activitatea sea independinte, sub titulu generalu de „consistoriu metropolitanu.“

In fia-care senatu duce metropolitulu presidiulu; er' in casu de impededare, celu mai betranu episcopu sufraganu.

§ 162. Alegerea asesoriloru pentru fia-care senatu se efectue prin congresulu nationalu bisericescu, dupa modalitatiile prescise in §. 116 si pre timpul normatu acolo pentru alegerea asesoriloru de la consistoriele eparchiali.

Pentru senatul strinsu bisericescu se alege sese asesori toti din cleru: iera pentru senatul scolariu si epitropescu asemenea cate sese, inse din o tertialitate din cleru si din doue tertialitati din mireni.

Piedecile din rudenia si cu serie prevediute in §. 112. sunt de a se observa si la acestu consistoriu.

§ 163. Consistoriulu metropolitanu (senatul bisericescu) va ave si unu defensoru matrimonialu.

Unu secretariu si personalu corpdirectoriu de manipuliune va implini agendele notariulu si scripturistici in tote trei senatele.

In fine unu fiscalu, care totu deodata pote fi si defensoru matrimonialu.

§ 164. Secretariulu si fiscalulu se alege prin Consistoriulu metropolitanu in siedint'a plenara cu majoritatea absoluta de votari a membriloru presinti din tote trei senatele: era defensorele matrimonialu precum si personalulu de manipuliune se denumesc prin metropolitulu.

§ 165. Dispusetiunile stabilite in § 120 au valore si in privint'a personalulu acestui consistoriu.

§ 166. Agendele senatulu strinsu bisericescu sunt: a decide inalminte cauzele apelabili si apelate.

§ 167. Chiamarea senatulu scolariu este conducerea trebiloru scolari comune ale intreregii provincii metropolitane, precum si sustinerea unitatii si a uniformitatii pentru institutele scolari confesionali din Metropolia, si in fine deciderea finale a cauzelor disciplinari a profesoriloru si invatiatoriloru, apelate de la Senatul scolariu a consistoriulu eparchiale.

§ 168. Chiamarea senatulu epitropescu este a administra acele fonduri, care sunt ale metropoliei cu atare.

Cele prescise pentru senatul epitropescu eparchiale servescu de norma si pentru acestu senatu.

§ 169. Fia-care senatu aduce decisiunile sale cu majoritate de voturi, in senatul strenu bisericescu in presint'a celu putionu de sese membri, er' in celelalta done senate celu putionu de catra patru membri afara de presiedinte.

§ 170. Siedint'a plenaria a consistoriulu metropolitanu consta din toti membrii deosebiteloru senate, precatu acesti'a din absentia seu alta cauza nu ar' fi impededati a participa la ea.

Consistoriulu plenarin efectue alegerea secretariulu si a fiscalulu, si dispune cele de li, sa in privint'a conchiamarei congresulu nationalu bisericescu, si a alegeriloru de deputati pentru acela-si.

Art. III. Sinodulu episcopescu.

§ 171. Sinodulu episcopescu este aceea adunare de episcopi sub presiedint'a metropolitulu, unde se tracteaza obiectele bisericesci spirituale, dogmatice si sinabolice.

§ 172. Metropolitulu e detoriu a conchiam'a sinodulu episcopescu in totu anulu odata; er' episcopii sunt detori a participa la acest'a.

§ 173. Pentru validitatea concluseru sinodulu episcopescu se recere, ca se fie convocatu prin Metropolitulu, si se participe la densulu episcopii sufragani.

§ 174. Agendele sinodulu episcopescu sunt:

1. a supune esamenulu canonicu pe celu alesu de episcopu prin sinodulu eparchialu.
2. a tract'a ori si ce intrebare dogmatica, sacramentalu si ritualu, si a o desleg'a in intielesulu canóneloru positive.
3. a tiene consultari si a aduce otariri asupra religiozitatii si moralulu clerulu si poporulu credinciosu din metropolia.
4. a se consulta asupra instituteloru de teologia si pedagogia spre inaintarea scopuriloru si a sciintieloru predande in ele.
5. a se consulta asupra cualificatiunci, ce se cere de la cei ce se progatescu spre trepta pretiesca si invetiatoresca, si despre acest'a refer'a si congresulu nationalu bisericescu, ca cele de lipsa in lin'a acest'a se se facu cu aprobarea armonica a iearchiei si a poporulu credinciosu.
6. A priveghia pentru autonomi'a bisericei si a o aper'a in contra ori caroru increari, ce vor instrmentor'a pacea si santi'a bisericei.

Apendice finale.

§ 175. Limb'a oficiosa in tote trebile bisericesci, scolari si fundationali atatu in lantru cati si in afara pre langa sustinerea integritatii ordinationiloru respective a § 9 din articulu 9 de lege 1868 asemenea art. de lege 44 din 1868 este cea romana.

§ 176. Acestu statutu organicu dupa publicarea lui formalu intra numai decatu in vigore.

Concediendu ministrulu nostru efectua-re acestoru decisiuni, este voi'a nötra deosebita, ca cu privint'a la afacerea biserice greco-orientale, dreptulu de preinalte a supreveghiare, Noue competentie, se se pastraze in mesura deplina, asemenea se se sustiena in integritatea dreptulu legislatiunei comune alu instructiunci publice.

Datu-s'ain Schönbrunn anulu una miia-optsute si sedeci si noue, lun'a lui Maiu douedeci si optu de dile.

Franciscu Josifu m. p.
B. Iosifu Eötvös m. p.

(L. S.)